

ОТВЪД РАЗУМА. В ОГЛЕДАЛОТО НА СЮРРЕАЛИСТИЧНИТЕ ВРЕМЕНА
BEYOND ALL REASON. IN THE MIRROR OF SURREAL TIMES

линия • hotline series • поредица гореща линия • hotline series • поредица гореща линия • hotline series • поредица гореща линия • hotline series •

#1

Куратор: Грегор Янсен / Curated by Gregor Jansen

STRUCTURA

Отвъд разума. В огледалото на сюрреалистичните времена
Куратор: Грегор Янсен

Аарон Рот
Александра Чаушова
Димитър Солаков
Кирил Прашков
Красимира Буцева, Джулиан Шехириан и Лилия Топузова
Красимир Терзиев
Леда Екимова
Людмила Миланова
Мартина Вачева
Надежда Олег Ляхова
Недко Солаков
ninavale (Нина Ковачева и Валентин Стефанов)
Правдолюб Иванов
Радостин Седевчев
София Грънчарова
Стефан Николаев

Beyond All Reason. In the Mirror of Surreal Times
Curated by Gregor Jansen

Aaron Roth
Aleksandra Chaushova
Dimitar Solakov
Krasimira Butseva, Julian Chehirian & Lilia Topouzova
Kiril Prashkov
Krassimir Terziev
Leda Ekimova
Lyoudmila Milanova
Martina Vacheva
Nadezda Oleg Lyahova
Nedko Solakov
ninavale (NINA Kovacheva & Valentin Stefanoff)
Pravdoliub Ivanov
Radostin Sedevchev
Sophia Grancharova
Stefan Nikolaev

Галерия Структура, 13 април - 3 юни 2023 / Structura Gallery, 13 April – 3 June 2023

2023 година е. 40 години ни делят от инсталацията на Веселин Димов „Воден змей“, която по традиция се приема за първата неконвенционална работа в България (така в онези далечни години се определяха произведенията, които трябваше да се отграничат от социалистическото художествено производство).

Съвременното българско изкуство се развива и линията „напред и нагоре“ е константна. Променлив обаче остава интересът към него отвън. Макар че изкуството не би трябвало да се влияе от неясната политическа обстановка, компрометираните управници и слабата икономика, няма как върху него да не пада сянката на не толкова розовия образ на държавата в очите на нормалния свят. Корупцията, беззаконието и мизерията карат хората да обръщат глава и това неизбежно се отразява на културата.

Перспективата, от която се поглежда към тази част на света, все още е пълна с предразсъдъци. Като че ли написаният от Карл Май в края на XIX-ти век роман „Из дебрите на Балкана“, в който действието се развива по нашите земи, все още е меридавно – мрак, бедност, суеверия и измами.

Интересът на „Запада“ към тази част на света периодически се събужда, но бързо изчезва, донякъде от неразбиране, донякъде от недоумение. В края на 90-те години на XX-ти и самото начало на XXI-ви век беше направен опит за вглеждане в покритите с комунистическа плесен територии, едновременно и опит за подкрепа на новите свободни тенденции. Изложби като: „After the Wall. Изкуство и култура в посткомунистическа Европа“, 1989-1999, Модерна Музеет, Стокхолм, куратори Бояна Пеич и Дейвид Елиът; „Кръв и мед. Бъдещето е на Балканите“, 2003, Музей Ессл, Виена, куратор Харалд Зееман; „Из дебрите на Балкана“, 2003, Фридрицианум, Касел, Германия, куратор Рене Блок дадоха известен тласък на локалните сцени и на самочувствието на художниците, чиито усилия бяха напълно равнозначни на усилията за истинска цялостна промяна.

20 години по-късно надеждите като че ли са изтлели, интересът е приспан, идеите за равенството изглеждат като химери. И независимо от огромния бум на процесите у нас, постиженията на художниците остават изолирани и непознати извън границите на страната.

It is 2023. Forty years separate us from Veselin Dimov's installation "Water Dragon," which is traditionally considered the first unconventional work in Bulgaria (in those distant years, this was how the works that had to be distinguished from socialist art production were defined).

Contemporary Bulgarian art is evolving, and the line "onwards and upwards" is constant. However, the interest in it from the outside remains variable. Although art should not be influenced by the unclear political situation, compromised rulers, and the weak economy, there is no way that the shadow of the not so rosy image of the state in the eyes of the normal world does not fall upon it. Corruption, lawlessness, and misery make people turn their heads, and this inevitably affects the culture.

The perspective from which one looks at this part of the world is still full of prejudice. It is as if Karl May's late 19th-century novel „In den Schluchten des Balkan“ (In the gorges of the Balkan), set in our own lands, is still the standard – darkness, poverty, superstition, and deception.

The interest of "the West" in this part of the world is periodically awakened, but it is fast disappearing, partly from incomprehension, and partly from bewilderment. In the late 1990s and the very beginning of the 21st century, an attempt was made to look into the communist mould-covered territories, and at the same time to support the new free trends. Exhibitions such as "After the Wall. Art and Culture in Post-Communist Europe," 1989-1999, Moderna Museet, Stockholm, curated by Bojana Pejic and David Elliott; "Blood and Honey. The Future is in the Balkans," 2003, Essel Museum, Vienna, curated by Harald Szeemann; and "In the Gorges of the Balkans," 2003, Friederizianum, Kassel, Germany, curated by René Block, gave a certain boost to local scenes and to the self-confidence of artists whose efforts were fully tantamount to efforts for a real overall change.

Twenty years later, hopes seem to have faded, interest is tame, ideas of equality seem like chimeras. And in spite of the enormous boom of the processes in our country, the achievements of the artists remain isolated and unknown outside the borders of the country.

За причините може още много да се говори, но винаги ще се опира до липсата на реална културна политика и разбиране от страна на държавата за важността от подкрепа на тези процеси. Докато обаче чакаме отново да бъдем открити, по-добре да предприемем някакви действия. И както винаги през последните 30 години частният сектор е този, който е най-адекватен, активен и продуктивен.

Затова решихме да започнем проекта „Гореща линия“ – изложби, за които каним чуждестранни куратори да работят с български художници. Интересува ни процесът – срещите и разговорите между куратор и автори, обменът на идеи, създаването на продукта, както и последващите стъпки. Надяваме се, че този контакт ще даде плодове и в близко бъдеще българските художници ще бъдат включени по-активно в международния обмен.

Мария Василева

There is much more to say about the reasons, but it will always come down to the lack of real cultural policy and understanding on the part of the state of the importance of supporting these processes. However, while we wait to be discovered again, we better take some action. And as always over the last 30 years, it is the private sector that has been most responsive, active, and productive.

That is why we decided to start the Hotline Project – exhibitions for which we invite foreign curators to work with Bulgarian artists. We are interested in the process – the meetings and conversations between curator and artists, the exchange of ideas, the creation of the product, and the follow-up. We hope that this contact will bear fruit, and that in the near future, Bulgarian artists will be more actively involved in international exchanges.

Maria Vassileva

Извън всякакъв разум. В огледалото на сюрреалистичните времена

Пролог

През последните 20 години Източна Европа е вероятно едно от най-бързо променящите се места на планетата – дори в сравнение с Китай. Изтокът наистина може да променя формата си, но според мен променя и времето: ние се движим в няколко посоки едновременно и освен това сме живото доказателство, че времето не напредва постъпателно от точка А към точка Б, както е описано в учебниците по физика. [...] Мисля, че това е дзен моментът на европейския Изток – толкова е близо до това, което познаваш и с което си свикнал, но не е същото. И точно тук може да те споходи вдъхновението.

Александър Мануилов, в разговор с Кшищоф Гутфрански – 23 юни 2020¹

По време на посещенията ми в София винаги ме е привличало едно вълшебно място: ротондата „Свети Георги“. Тя се смята за най-старата запазена постройка в града, обявена и за обект на световното културно наследство на ЮНЕСКО. В миналото е била езическо място, а сега е християнска църква. Отначало не влязох, а я обиколих бавно, няколко пъти, отвън и отвътре в двора, зад стената. Площадът с ротондата е абсурдно затворен, всъщност малката църковна сграда е „смачкана“, в същото време се съпротивлява с достойнство и сила. Непосредствено срещу ротондата все още заплашително се извисява вдъхващата страхопочитание сграда на бившата централа на комунистическата партия. Именно оттук в продължение на десетилетия се е управлявала страната или по-скоро тук „директивите“ от Москва са адаптирани към българските условия с по-голям или по-малък успех. Наоколо са: Министерството на образованието и науката на Република България, Държавната агенция за българите в чужбина, Националният компенсационен жилищен фонд, масивният хотел София Балкан Палас, златната статуя на Света София, символът на града, стояща отвън, където Ленин от своя паметник е наблюдавал изграждането на социализма. Пред Президентския дворец на Република България имаше смяна на караула. Гвардейците носеха същите живописни униформи като българските войници в стария филм „Героите на Шипка“ – драматично повествование, копродукция Съветски съюз/България от 1955, разказващо за прочутата битка при Шипченския проход по време на Руско-турската война от 1877-78. Филмът печели наградата за режисура на филмовия фестивал в Кан през 1955 година.

¹ <https://schloss-post.com/person/alexander-manuiloff>

Beyond All Reason. In The Mirror Of Surreal Times

Prologue

In the last 20 years Eastern Europe has been probably one of the most rapidly changing places on the planet – even in comparison to China. The East is indeed a shapeshifter, but it is also, I think – a time-shifter: we are moving in several directions simultaneously and, besides, we are the living proof that time does not progress uninterruptedly from point A towards point B in a simple arrow, as it is described in the physics textbooks. [...] I think this is the Zen moment of going to the European East now – it is so close to what you know and what you have been used to, but it isn't. And this is where inspiration can strike.

Alexander Manuiloff, in Conversation with Krzysztof Gutfrński — Jun 23, 2020¹

During my visits to Sofia, I was always drawn to a magical place: the St. George Rotunda. It is considered the oldest preserved structure in the city, which was also declared a UNESCO World Heritage Site. Formerly a pagan site, now a Christian church. I did not enter at first, but walked slowly around it, several times, along the outside and inside in the courtyard, behind the wall. The square with the rotunda is absurdly enclosed, actually the small church building is crushed, at the same time it resists with dignity and strength. Directly opposite the Rotunda still threaten the awe-inspiring building of the communist party ex-headquarters. It was from here that the country was governed for decades, or rather, it was here that the „directives“ from Moscow were adapted to Bulgarian conditions with more or less success. Nearby are: The Ministry of Education and Science of the Republic of Bulgaria, The State Agency for the Bulgarians Abroad, The National Compensation Housing Fund, the massive hotel Sofia Balkan Palace, with the golden statue of St. Sofia, the city's symbol, standing outside where Lenin from his monument used to watch the building of socialism. At the Presidential Palace of Republic of Bulgaria there was changing of the guard. The guards wore the same picturesque uniforms as the Bulgarian soldiers in the old movie „Heroes of Shipka (Geroite na Shipka)“, a 1955 Soviet Union/ Bulgarian co-production drama film, telling the story of the famous Battle of Shipka Pass during the Russo-Turkish War of 1877–78. The film won the Best Director Award at the 1955 Cannes Film Festival.

¹ <https://schloss-post.com/person/alexander-manuiloff>

На бившия площад „Георги Димитров“ се е намирал мавзолеят на Георги Димитров. Той е взривен през 1999, 50 години след смъртта му. Жалко, всъщност такава сграда е исторически паметник. Освен това този лидер на Коминтерна и първи комунистически държавен глава на България все пак е бил личност. В Лайпцигския „процес за пожара в Райхстага“ той смело противоречи на Гьоринг, който е призован като свидетел, и е оправдан. От другата страна на улицата се намира внушителната сграда на бившия Царски дворец, сега Национална галерия. Паметникът на Освобождението в чест на руските войници от войната от 1877-78, разбира се, е оставен да стои. След това повече посещавах църкви, по стечение на обстоятелствата по-често на църковна служба или на погребение. Тържествена атмосфера, икони, свещи, питки, вино. Чувствах се спокоен.

В художествените изложби и галериите почувствах голяма отвореност, огромно разнообразие, а в официалните музеи – много социалистически реализъм, по-късно фигуративен символизъм, всичко политическо и малко сюрреалистично за моя поглед. Но често и с удоволствие се чувствах като вкъщи, като да намеря родно място и земя, която е чужда и все пак някак позната. Беше като да си в сън, като да си в нова сфера на знаци или препратки.

Миналогодишното 59-то биенале във Венеция имаше красивото заглавие „Млякото на мечтите“ по детската книжка на сюрреалистката Леонора Карингтън. Става дума за един вълшебен свят, в който животът постоянно се преоткрива през призмата на въображението. Това е свят, в който всеки може да се промени, да се трансформира, да се превърне в нещо или някой друг. Това беше и мотивацията за мен след поканата на Мария Василева да направим изложба с български художници, за което искам да изкажа искрените си благодарности. Но откъде да започна, къде да спра? Как да насоча такъв диапазон към конкретен фокус?

Идеята за изложбата в галерия „Структура“ дойде от преживяванията при срещите с хората, културата и изкуството в София, но и от многото проблемни ситуации тук и там, както навсякъде по света. Изложбата обхваща период, който е посочен и в книгата „Въведение в българското съвременно изкуство (1982-2015)“ на Весела Ножарова, и показва творби от моя собствен свят на съзерцание, но най-вече от континуума, който художниците ми предоставиха със съвети и подкрепа. Както често се случва в живота, именно непланираното, непредвиденото и изненадващото в крайна сметка прави вълнуващото и често красивото. И това беше предпоставката, че естетиката, подобно на вкуса в храната, е същността.

On the former Dimitrov Square used to stand Georgi Dimitrov's mausoleum. It was blasted in 1999, 50 years after his death. It's a pity, actually such a thing is a historical monument. Besides, this leader of the Comintern and first communist head of state of Bulgaria was a personality after all. In the Leipzig „Reichstag Fire Trial“ he courageously contradicted Goering, who was called as a witness, and was acquitted. Across the street, the imposing building of the former Royal Palace, now the National Gallery. The liberation monument in honor of the Russian soldiers of the war of 1877-78 was of course allowed to remain standing. Then I was more often in churches, coincidentally more often at a church service or a funeral. Solemn atmosphere, icons, candles, cakes, wine. I felt at ease.

In the art exhibitions and galleries, I experienced great openness, enormous variance and in the official museums a lot of socialist realism, later figurative symbolism, everything political and partly surreal for my view. But it often and gladly felt like coming home, like finding a homeplace and a land that was foreign and yet somehow familiar. It was like being in a dream, like being in a new realm of signs or references.

Last year's 59th Biennale di Venezia had the beautiful title „The Milk of Dreams“ based on the children's book by surrealist Leonora Carrington. It is about a magical world where life is constantly reinvented through the prism of imagination. It's a world where anyone can change, transform, become something or someone else. This was also a motivation for me, after Maria Vassileva's invitation to make an exhibition with Bulgarian artists, for which I would like to express my sincere gratitude. But where to start, where to stop? How to direct such a range to a specific focus?

The idea for this exhibition for Structura Gallery came from the experiences of my encounters with the people, culture, and art in Sofia, but also from the many problematic situations here and there, as everywhere in the world. The exhibition covers a period that is also indicated in the book „Introduction to Bulgarian Contemporary Art (1982-2015)“ by Vessela Nozharova, and shows works from my own world of contemplation, but primarily from the continuum that the artists provided me with advice and support. As so often in life, it is the non-planned, the unforeseen and surprising, which ultimately makes the exciting and often beautiful. And that was a premise that aesthetics, like taste in food, is the essence.

Целта е въображаемо пътешествие през заслепяващия свят на тук и сега, основано на историята, културното проникване на местата и винаги – въпреки цялата познатост, която усещаш – да бъде поставяно наново под въпрос отражението на самото движение, в една за предпочитане близка обстановка, като собствения дом, собствените четири стени, в които човек се настанява. Както и в собственото си тяло, което е познато и в същото време странно и чуждо... „толкова е близо до това, което познаваш и с което си свикнал, но не е същото. И точно тук може да те връхлети вдъхновението.“

„Отвъд всякакъв разум. В огледалото на сюрреалистичните времена“ иска да изгради връзка, която да разглежда магията на реалността редом с трагичността на действителността, тя трябва да върви редом с вече фактическото, колкото се може по-конкретно и колкото се може по-въображаемо, фантастично, нереално, съноподобно, мечтателно.

Във все нови и нови метаморфози на нещата и телата трябва да се поставят под въпрос преобладаващите определения за човека и човешкото съществуване. Беше ми интересно да използвам тази атмосфера и тази обтекаемост за изложбата, занимаваща се предимно косвено с отраженията на историческото, сюрреалистичното, локалното и настоящото, един вид постхуманизъм и реполитизация на заобикалящата среда. Изложбата обединява много различни поколения, жанрове и въпроси. Същевременно тя цели да дефинира наново „занаята“ в ролята му на социална скулптура, опирайки се на психоаналитичната концепция на Жак Лакан за стадия на огледалото, която описва формирането на представата за собствен образ и нейната функция за егото. Сюрреалистичната идея за флуидност и хибридна идентичност се свързва със съвременните размисли за глобалната политика, както и за конфликта между Изтока и Запада, който се смяташе за преодолян.

Оптимизмът, че хората могат да постигнат безсмъртие чрез технологиите, е противопоставен на страха от тотално завладяване от изкуствения интелект. Тази противоречива или поляризираща връзка с технологиите се изостри по време на пандемията, тъй като разбрахме колко крехки, застрашени и смъртни са нашите идентичности. Подобно на малката ротонда на Свети Георги, нека не се тревожим пред кризите и застрашителните сценарии, нека не се лишаваме от възходящото издигане и низходящото приземяване, нека останем предизвикателни и будни. От нас зависи ще продължим ли да притискаме Ротондата!

The aim is an imaginary journey through the dazzling world of the here and now, based on history, the cultural penetration of places and the always - despite all familiarity - to be questioned anew reflection of the self-go, in a preferably familiar ambience, such as one's own home, one's own four walls, in which one settles. As in one's own body, which is familiar and at the same time strange and foreign, ... *so close to what you know and what you have been used to, but it isn't. And this is where inspiration can strike.*

“Beyond all reason. In the mirror of surreal times” wants to build a relationship that looks at the magic of reality next to the tragic of reality, it should go next to the already factual as concrete as possible and as imaginative, fanciful, unreal, dreamy, dreamlike.

In ever new metamorphoses of things and bodies, the thereby prevailing definitions of the human and the human being are to be questioned. I was interested in using this atmosphere and this fluidity for the exhibition, which deals mostly indirectly with the historical, the surreal, the local, and the today in the mirror, a kind of posthumanism and repoliticization of ecology. The exhibition brings together many different generations, genres and issues. At the same time it aims to redefine the “artistic craft” while keeping in mind Jacques Lacan's psychoanalytical concept of the mirror stage, which describes the formation of a self-image and its functions for the ego. The surrealist idea of fluidity and hybridity of identity is linked to contemporary reflections on global politics, but also to the conflict of East and West that was thought to have been overcome.

The optimism that humans can achieve immortality through technology is contrasted with the fear of a total takeover by artificial intelligence. This controversial or polarizing relationship with technology has been exacerbated during the pandemic as we have learned how fragile, endangered, and mortal our identities are. Like St. George's little rotunda, let us not be alarmed in the face of crises and threatening scenarios, let us not be deprived of upward air and downward anchorage, let us remain defiant and wide awake. The squaring of the Rotunda is with us!

Основен сюжет

Досега написах това малко есе като първоначална концепция през есента на миналата година, замислено като предложение към художниците да последват идеята ми. То беше резултат от поканата, която Мария Василева ми отправи, да курирам изложба с и за българското изкуство в нейната галерия. Но какво означава това сега за изложбата, за една субективно сглобена изложба от творби със свободен контекст, която може да функционира чрез метафората на огледалото в сюрреалистични времена? Какво правим, създавайки привиден комфорт или поне усещане за дом, родина, уют, място за личната ни идентичност, а също и за приятели, за семейството – едно сигурно пространство, което стана много важно днес?

В това отношение е смислено и забавно, макар и да следва архитектурна, конструктивна специфика (както толкова много неща в живота ни), че творбата „Детство“ от 2014 на Правдолюб Иванов е забита в стената на изложбата, сякаш работниците още не са приключили и изложбата е все още в строеж. Всъщност едно прекрасно заглавие за цялата изложба и ситуация. Бормашината не е бормашина, а филмов проектор, който „забива“ прожекцията, илюзията и надеждата чрез бургията, на която се държи. Трагично красив, сюрреалистичен образ на сън или машина за сънища.

Надежда Олег Ляхова учи сценография, но практиката ѝ е изключително разнообразна и тя е известна с чувствителните си подходи към често невидимите състояния на предметите, хората и човешките взаимоотношения. Ляхова се занимава с баналното възприемане на това, което другите не могат да видят, със забелязването на специалното в ежедневната обикновеност. В двата късометражни филма „Ъгъл 1“ и „Ъгъл 3“ тя ни конфронтира с нарушената симетрия на въображаемо огледало, правейки препратка към оптиката и начина за възприемане на визуални образи от мозъка.

Main plot

So far I wrote that little essay as a first concept in the fall of last year, meant as an invitation to the artists to follow my idea. Following an invitation Maria Vassileva extended to me to curate an exhibition with and about Bulgarian art in her gallery. But what does this mean now for the exhibition, for a subjectively assembled exhibition of works from a loose context that can function through the metaphor of the mirror in surreal times? What are we doing here in the gathering of an apparent coziness, or at least the sense of home, homeland, a place of comfort and furnishing, a place for one's identity and also for friends, family - a safe space that has become important today?

In this respect, it makes sense and it is at the same time funny, although it follows an architectural, constructional specification, like so much in our life, that the work "Childhood" from 2014 by Pravdoliub Ivanov is stuck in the wall of the exhibition, as if the workers had not yet finished and the exhibition was still under construction. Actually, a beautiful title for the whole show and situation. The drill is not a drill, but a film projector that anchors the projection, the illusion and hope by means of the drill as a hole and holds itself. Tragically beautiful, a surreal dream image or dream machine.

Nadezhda Oleg Lyahova comes from stage design, but her practice is enormously diverse and she is known for her sensitive approaches to the often invisible states of objects, people and human relationships. She is concerned with the banal perception of what others cannot see, in the everyday ordinariness of spotting that which is special. In the two short films "Corner 1" and "Corner 3" she confronts us in symmetry with the mirror of a bicular optics in our brains, next to the macula is the optic nerve head. This is where the optic nerve leaves the eye. This 1.2 million nerve fiber strong data line connects the seeing eye with the recognizing brain.

В основното пространство на галерията се събират много различни подходи, обекти и произведения на изкуството, които се характеризират с дискретно предпазлив до радикален подход. Тук не се цели хомогенно равновесие, а красотата на едно непредвидено събиране. Подобно на многократно цитираното изречение от „Малдорор“ на Лотреамон, в което красотата на един младеж е описана така: „Той беше красив като среща върху дисекционна маса на чадър с шевна машина.“ (в превода на Стефан Гечев) В това Макс Ернст вижда основната структура на сюрреалистичния образ. Текстът е пълен с препратки към живота в Париж по време на Втората френска империя, обсаден от Прусия от септември 1870 нататък. Лотреамон сигурно е усещал заплахата от оръдейния гръм преди да се разболе в един парижки хотел през ноември 1870 г. на 24-годишна възраст и да умре.

Творбите в голямото изложбено пространство са подредени около „Дървото на зрението“, 2021, в чието светлинно петно с рефлекторно огледало всичко получава енергията на симулираното слънце, както и на видимостта, знанието, просветлението. Светлинната инсталация на Людмила Миланова съдържа многообразни асоциации. Светлината, която се отхвърля от кинетично огледало с основа, наподобяваща корен, сякаш буквално сканира пространството. Позовавайки се на древната теория за зрителния лъч, в която се приема, че окоето хвърля лъч върху това, което трябва да се види, светлината, пътуваща през стаята, демонстрира как се осъществява възприемането на показването и разпознаването.

По време на изследователско пътуване до мистични места в България Миланова се натъква на феномена на т.нар. чудотворни дървета, някои от които са на векове и за които се вярва, че притежават свръхестествени лечебни сили – акт на поклонение пред природата, подобен на боравенето с християнски реликви. Желанието за образи, богати на контрасти, довежда Миланова до идеята да създаде кинетично огледало с подструктура, наподобяваща дърво или корен – един вид фантастично същество, отчасти органично оформено, отчасти технически функционално.

In the main space of the gallery very many different approaches, objects and artworks come together, which are characterized by a discreetly cautious to radical approach. No homogeneous balance was the goal here, but the beauty of an unforeseen coming together. Similar to the repeatedly quoted sentence from Lautréamont's 6th canto of Maldoror, in which the beauty of a youth is described thus: „He is as beautiful as the chance meeting of a sewing machine and an umbrella on a dissecting table!“. In this Max Ernst saw the basic structure of the surrealist image given. The text is full of references to life in Paris during the Second Empire, which was besieged by Prussia from September 1870 on. Lautréamont must have felt the threat of cannon thunder before he fell ill in a Paris hotel in November 1870 at the age of only 24, presumably from consumption, and died.

The artworks in the large exhibition space are arranged around a „Tree of Vision“, 2021, in whose reflector-mirror light spot everything receives the energy of the simulated sun, as well as of visibility, knowledge, enlightenment. The light installation by Lyoudmila Milanova holds manifold associations. The light, which is thrown back by a kinetic mirror with a root-like base, seems to literally scan the space. In reference to the ancient theory of the ray of sight, in which it was assumed that the eye casts a ray onto what is to be seen, the light traveling through the room demonstrates how the perception of showing and recognizing takes place.

During a research trip to mystical places in Bulgaria, Milanova came across the phenomenon of so-called miracle trees, some of which are centuries old and believed to possess supernatural healing powers - an act of nature worship akin to handling Christian relics. The desire for images rich in contrast led Milanova to the idea of providing a kinetic mirror with a tree- or root-like substructure - a kind of fantasy creature partly organically shaped, partly technically functional.

Противоположност на това е мракът. И мост към началото на историята на съвременното изкуство. Картината „Нощ“ на Недко Солаков е създадена през 1982, когато всичко започва. Заедно с другите му две творби „Брук“, 1985, и „Прераждане“, 1988, тя се оформя като загадка на Дюшан, като концептуален сюрреализъм и произход на митичното битие.

По подобен откровен начин Кирил Прашков показва „Формулата за затвор“, 2020, и „Места за сядане I, II, III“, 2011. Той е избрал тези творби, за да съвпадат с есето ми за покана. Бих искал да цитирам текста, който ми изпрати по електронната поща: „Първата, която все още не е показвана, трябва да носи заглавието „Формулата за затвор“. Това е цитат с бодлива тел (извинявам се, на руски) на една фантастична фраза от есето „По-малко от 1986“ на Йосиф Бродски. На английски език есето се появява за първи път през 1986 в Ню Йорк и фразата звучи така: „The formula for prison is a lack of space counterbalanced by a surplus of time“. Английският текст не ми хареса много, но очевидно Бродски е оторизирал превода или сам го е написал по този начин. Искан цитатът наистина да е цитат и категорично предпочетох руския вариант – „Формула тюръмы – недостаток пространства, возмещенный избытком времени“, който е на фантастичен език, много нюансиран и трудно преводим. Мислех да го покажа на стена, но на пода ще изглежда по-добре, дори бял фон би помогнал на бодливата тел. Направих тази работа през първите месеци на пандемията, но не я показах, тъй като есето беше написано от Бродски за съвсем друг затвор. Другата работа са 3 използвани дъбови стола също с бодлива тел под дебел плексиглас, изработени през 2011 за изложбата ми „Поезия наоколо“ в Софийската градска художествена галерия. Четвъртият стол – всичките с различна украса от тел – попадна в колекцията на същия музей преди няколко години. Използваме тези три вкъщи и те са достатъчно плашещи за гостите ни“.

The opposite of this is the darkness. And a bridge to the beginning of contemporary art history in the book „Introduction to Bulgarian Contemporary Art (1982-2015)“, the picture „Night“ by Nedko Solakov dates from 1982, when it all began. Together with his two other works „Brook“, 1985, and „Reincarnation“, 1988, it shapes itself, as it were, like a Duchampian enigma as conceptual surrealism and the origin of mythical being.

In a similarly blatant manner, Kiril Prashkov shows „The Formula for Prison“, 2020, and „Sitting Places I, II, III“, 2011. He chose these works to match my invitation essay. I would like to reproduce his text in an e-mail to me: „The first one which has not been shown yet should have the title „The Formula for Prison“. It's a quote in barbed wire (sorry, in Russian) of a fantastic phrase in the essay „Less than 1986“ by Joseph Brodsky. In English, as it seems the essay firstly appeared in 1986 in New York, the phrase sounds as: „The formula for prison is a lack of space counterbalanced by a surplus of time“. I didn't like too much the English text, but obviously Brodsky has authorised the translation or has written it himself that way. I wanted the quote to be really a quote and categorically preferred the Russian variant - „Формула тюръмы - недостаток пространства, возмещенный избытком времени“, which is in a fantastic language, very nuanced and difficult to be easily translated. I thought to show it on a wall, but on the floor it will look better, even a white background would help the barbed wire. I made that work during the first months of the pandemic, but I didn't show it, as the essay was written by Brodsky about a totally different prison. The other work are 3 usable oak stools also with barbed wire under a thick plexy, produced in 2011 for my show „Poetry All Around“ in Sofia City Art Gallery. A 4th stool – all of them with a different wire decoration – landed in their collection some years ago. We use these three at home and they are frightening enough for our guests.“

Александра Чаушова е родена в София и живее в Брюксел. Тя показва „Романтични видове“ (2018-) – серия автопортрети като екзотични птици; рисунки, в които художничката се преобразява в папагал Александрина например, докато продължава да изпълнява ежедневните си задължения. Тази поредица е вдъхновена от докторантурата, която тя прави в Брюксел, и е фокусирана върху художници от Източна Европа, които се присъединяват към сцената на съвременното изкуство – анализ в светлината на постколониалните теории. Тази проблематика може да бъде пренесена върху всеки художник, идващ от маргинална сцена, който винаги е изправен пред въпроса – как да реагира на екзотизацията, на която толкова често е изложен?

Aleksandra Chaushova is born in Sofia and lives in Brussels. She shows „Romantic Species“ (from 2018 ongoing) a series of self-portraits as exotic birds – drawings where the artist is transformed in an Alexandrine Parakeet for example, while continuing with her everyday duties. This series was inspired by the PhD she made in Brussels and was focused on artists from Eastern Europe which joined the scene of contemporary art, an analysis in the light of postcolonial theories. This problematic could be transposed to any artist coming from a marginal scene who is always facing the question – how to react to the exoticisation to which one is so often exposed?

Със София Грънчарова, Аарон Рот, Радостин Седевчев и Мартина Вачева едно младо, много активно поколение формира новия център, заемайки пода, стената и тавана на галерията по много различни и непринудени начини. Техните творби поставят правилните въпроси към традиционно представената видимост на реалността, било то от социална гледна точка, както в картината-скулптура на Аарон Рот, притисната между небето и земята.

With Sophia Grancharova, Aaron Roth, Radostin Sedevchev, and Martina Vacheva, a young, very active generation forms the new center, occupying the floor, wall, and ceiling in very different and casual ways. Their works pose the right questions to the traditionally represented visibility of reality, be it from a social point of view as in Aaron Roth's painting-sculpture, clamped between heaven and earth.

Рот работи с намерени изображения, които поставя под въпрос в живопис, инсталация, скулптура и фотография. Инсталациите се движат между readymade и асамбляж, докато картините имат иронична връзка с рекламата. Творбите са вдъхновени от чалгата, теориите на конспирацията и рекламата на луксозни стоки, около въпросите за желанието, властта, митовете за национализма и капитализма.

Или пък деликатното затъмняване на оберлихта (покривния прозорец) с фотография, като препратка към вярата в образа по времето на бароковата Контрареформация. Играта на София Грънчарова с фрагментарността на образа, подобно на метафората за счупеното огледало, е израз на изкривяването на съществуването-в-света; пикселираният образ като модел на фрактала получава преобърнато отражение в огледалото (и индиректно това за мен е препратка към „Сайт/Нон сайт“ работите на Робърт Смитсън).

Човечеството обича образите и разказите, но днешното съблазняване е по-скоро дигитално и повърхностно. Срещу това работят както Радостин Седевчев с „Убежище“ от 2020 г., така и Мартина Вачева със своите малки, но омагьосващи и смислени картинни разкази. Влакът на времето препуска през страната и разкрива нейната вътрешност, случването на сюрреалистични състояния и събития. „Влакът се движи с години закъснение“ от 2023 е създадена специално за изложбата и свидетелства за горчивите условия в нашите общества.

Roth works with found images, which he questions in painting, installation, sculpture, and photography. The installations move between readymade and assemblage, while the paintings have an ironic relationship to advertising. The works are inspired by chalga (Bulgarian ethno-pop), conspiracy theories, and advertising of luxury goods, around questions of desire, power, myths of nationalism and capitalism.

Or there is the delicate obscuring of the oberlicht (skylight) by a photography as a reference to image-believing counter-propaganda analogous to the Baroque Counter-Reformation. Sophia Grancharova plays with the fragmentation of the image, like the metaphor of the broken mirror, is an expression of a distortion of being-in-the-world; the image pixels as a model of the fractal receive an inverted, since laterally reversed intention in the reflection of the light in the mirror (and indirectly it is for me a reference to the „Site/Non-site“ works of Robert Smithson).

Mankind likes images and narratives, but today's seduction is more digital and superficial. Radostin Sedevchev works against this with „Shelter“ from 2020 and Martina Vacheva with her small but enchanting and meaningful picture narratives. The train of time chugs through the country and reveals its interior, the happening of surreal conditions and events. „The train is running years late“ from 2023 is completely new and created especially for the exhibition, it testifies to bitter conditions in our societies.

Димитър Солаков се занимава още по-драстично с лудостта на ежедневието в своите рисунки. Озаглавени „Естествен поток“, 2021, неговите 12 акварела върху хартия показват способността на природата да се пречиства чрез потока на времето. Хомо сапиенс е незначителна досада, въпреки склонността ни да имаме твърде високо мнение за себе си и да си придаваме преувеличена важност. Ние не сме особено добри пазители на земята и не бива да се възприемаме като такива. Серията е по-скоро тъжна, отколкото забавна и се предлага като NFT, където анимираният GIF е дори по-кървав.

Но също поисках да включа и Красимир Терзиев с неговата работа „Има зими, за които никой не е подготвен“, 2021, заради моста между традицията и модерността; очарованието и приликата на празни парчета липова кора с 3D модел в симулирана дигитална среда – кожа без плътност, меланхоличноemento mori. По същия начин се възхищавам на Леда Екимова с нейните деликатни творби, винаги в търсене на сюрреалистичното настроение в баналното. „Джейсън, понякога си представям, че живееш тук (къща на моята улица)“ се състои, както ми писа тя: „от една инсталация и една снимка на къща. Представям си, че снимката е сравнително малка. Искам да преработя „дървените“ форми, използвани за фасадата, и да ги обградя с някакви кристални и димящи форми, направени от стиропор и папиемаше, поглъщащи „дървените“ форми“. Това много ми хареса и си помислих за огромна стена, по-голяма от галерията. Но тя работи върху нещо друго, което също много ми харесва. Вълнувам се и съм любопитен. Ще изчакаме и ще видим.

„Това, което виждаш, е това, което получаваш“ може да се мисли и за малката табуретка или столче за крака, всъщност работна маса на Стефан Николаев, която носи сухото заглавие „Бизнес, модел, скулптура“. Тя е образ, модел, скулптура, симулакрум и присвояване на пейка, прецизно излята в тази форма от художествена леярна край София, където е открита и реализирана от него през 2015 в бронз. Текстът за тази творба и предшествашката я дървена работна маса е съществен, защото Николаев „спасява“ архаичния обект: пейката имплантира визията на националния nihilism по отношение на прогреса на тази страна и е ненужно разсейване в работния процес, почти като че ли е реакционна „стачка на обекти“.

Dimitar Solakov deals even more drastically with everyday madness in his drawings. Entitled „Natural Flow“ from 2021, his 12 watercolors on paper show the ability of nature to purify itself through the flow of time. The Homo sapiens is an insignificant nuisance, despite our tendency to think too highly of ourselves and give ourselves an exaggerated sense of importance. We are not particularly good guardians of the earth and should not see ourselves as such. The series is more sad than funny and is also offered as NFT's, then it is animated GIF's and even bloodier.

But I would also like to include Krassimir Terziev, for his „There Are Winters for Which No One Is Prepared“, 2021, with its bridge of tradition and modernity, of the fascination and similarity of empty pieces of linden bark with a 3D model in simulated digital environments - a skin without density, a melancholic memento mori. Likewise, I admire Leda Ekimova with her delicate works, always in search of the surreal mood in the banal. „Jason, sometimes I imagine you live here (a house on my street)“ comprises, as she wrote me, „of an installation and one photograph of a house. I imagine the photograph relatively small. I want to redo the „wooden“ shapes used for the facade and to surround them with some crystal and fuming shapes made of Styrofoam and paper-mâché engulfing the „wooden“ shapes.“ I liked it a lot and thought of a huge wall, bigger than the gallery. But she is working on something else, which I also like very much. I am excited and curious. Wait and we will see.

„What You See Is What You Get“ could also be thought of Stefan Nikolaev's small stool or footstool, a workbench actually, which bears the dry title „Business, Model, Sculpture“. It is an image, model, sculpture, simulacrum, and appropriation of a bench precisely molded in this form from an art foundry near Sofia, where it was perceived and realized by him in 2015, in bronze. The text on this work and its predecessor wooden workbench is essential, because Nikolaev „saved“ the archaic object: the bench implants a vision of national nihilism in relation to the progress of this country and is an unnecessary distraction in the work process, almost as if it were a reactionary „strike of objects“.

Накрая, в последната стая, преди да трябва да превъртим отново хода, сме стигнали до сърцето на всеки апартамент, на една къща, до кухнята, традиционно стаята с огъня и енергийния център, мястото за зареждане. Днес, поради функцията на телевизията, това място е преместено във всекидневната, Красимир Терзиев ни предоставя подходящата работа. В серията му „Монумент на изтеклото време“ телевизионният екран е под номер V от 2020. Върху екрана на мъртвото устройство е „гравирани“ образ на предполагаемото огледално отражение на неговия потребител. По време на живота си всяко устройство показва безброй трептящи, мимолетни образи, но в края на деня единственият стабилен образ, който остава на повърхността, е образът на потребителя. Черният екран се оказва идеалната повърхност за гравирание – техника, която в много отношения наподобява сегашната мода в дизайна на надгробни паметници в днешния православен християнски свят, където портретите (а понякога и фигурите в цял ръст) на починалите се гравират върху повърхността на черните гранитни камъни, използвани за направата на надгробни паметници.

В огледалото на реалността не само предметите, но и собственото „аз“ са основни ориентири за намиране на пътя в живота. ninavale вървят с „Аз съм - Аз съм - Ние сме - ninavale“ от 2018, скулптура с неон, огледало, стъкло и плексиглас, по този начин. ninavale са Нина Ковачева и Валентин Стефанов, артистична и житейска двойка, творчески духове. Заедно от десетилетия и без аналог, художниците са създали множество съвместни проекти, предимно инсталации и видеоинсталации за музеи и фасади на обществени сгради. Въпреки това те са отчетливо различни в индивидуалните си творби. Ето защо критиците често говорят за тях като за трима художници - Нина, Валентин и Нина и Валентин, или ninavale. „Аз съм - Аз съм - Ние сме - ninavale“ е своеобразна материализация на този феномен. Тримата са един образ, но и три различни образа, които се преливат, смесват, отразяват. Какво е това? Идея за любов, безсмъртие или чист нарцисизъм? Или може би ирония, самоирония и шега със себе си и със зрителя?

At the end, the last room, before you must rewind the course again, we have arrived at the heart of every apartment, of a house, the kitchen, traditionally the room with the fire and the energy center, supply station. Today, due to the function of television, this has been moved to the living room, Krassimir Terziev provides us with the appropriate work. In his series „Monument to the Time Elapsed“ the TV-Screen is number V from 2020. On the screen of each dead device is „engraved“ an image of the supposed mirror image of its user. During its life, each device showed countless flickering, fleeting images, but at the end of the day, the only stable image that remains on the surface is the image of the user. The black screen proves to be the perfect surface for engraving - a technique that in many ways resembles the current fashion in tombstone design in today's Orthodox Christian world, where the portraits (or sometimes full-size figures) of the deceased are engraved on the surface of the black granite stones used to make tombstones.

In the mirror of reality, not only objects but also one's own self are essential reference points for finding one's way in life. Ninavale go with "I Am - I Am - We Are - ninavale" from 2018, a sculpture with neon, mirror, glass, and plexiglass this way. ninavale are Nina Kovacheva and Valentin Stefanoff, artist couple and life couple, creative spirits. Together for decades and without analogue, the artists have created numerous joint projects, mostly installations and video installations for museums and facades of public buildings. Nevertheless, they are distinctly different in their individual works. This is why critics often speak of them as three artists - Nina, Valentin and Nina and Valentin, or ninavale. „I Am - I Am - We Are - ninavale“ is a kind of materialization of this phenomenon. The three of them are one image, but also three different ones that overflow, mix, reflect. What is it? An idea of love, immortality or pure narcissism? Or perhaps irony, self-mockery and banter with oneself and the viewer?

Красимир Терзиев и ninavale водят безмилостно към последната стая, към друг, пространствен прожекционен екран, към инсталацията „Кухнята: скеле на интимност“ на Красимира Буцева (съвместно с Джулиан Шехирян и Лилия Топузова), заимствана от огромната инсталация „Съседите“ (2022). Тази инсталация предлага едно травматично пространство, занимаващо се с отсъствието и следите от човешкото присъствие. Мебелите и всички предмети, характерни за една къща от комунистическата епоха, са „заличени“ в бяло; трептящи прожекции показват детайли от отдалечени стаи, всички празни и неподвижни, а звуци на птици, вода и движещи се плочи изпълват пространството. Това пространство изследва идеите за мълчанието, паметта, травмата и последиците от политическото насилие, случило се в България между 1946 и 1989, въз основа на устни интервюта (направени в периода 2002-22) с оцелели от политически репресии от лагерите за принудителен труд.

Накрая осъзнаваме, че това е (както и в парка на изложбата) само началото на една история, която ще ни бъде разказана, само ако питаме, ако задаваме правилните въпроси, ако поставим въображаемо огледало пред себе си и имаме какво да разкажем, срещу нарцисизма и най-вече срещу забравата.

Епилог

Истината за историята е скрита и реална само в същностите, нещата от сънищата и травмите, в главите и мислите, спомените и картините на нашето съществуване, на нашето възприемане и тълкуване на света. Това може да е изкуство, музика, литература или залез, чаша вино, целувка или докосване, може да е каквото ще, за това си струва да се живее, да се пита, а в сюрреалистични времена да се погледне зад огледалото, да се умре.

Грегор Янсен
Куратор на изложбата

Krassimir Terziev and ninavale leads mercilessly to the last room, another, spatial projection screen, the installation „The Kitchen: Scaffold of Intimacy „ by Krasimira Butseva (with Julian Chehirian and Lilia Topouzova) adopted from the huge installation „The Neighbors“ (2022). This installation proposes a traumatic space, dealing with absence and traces of human presence. The furniture and all objects typical of a communist-era house are erased in white; flickering projections show details of distant rooms, all empty and immobile, while sounds of birds, water and moving plates fill the space. This space explores ideas of silence, memory, trauma, and the aftermath of the political violence that took place in Bulgaria between 1946 and 1989, based on oral interviews (created from 2002-2022) with survivors of political repression from forced labor camps.

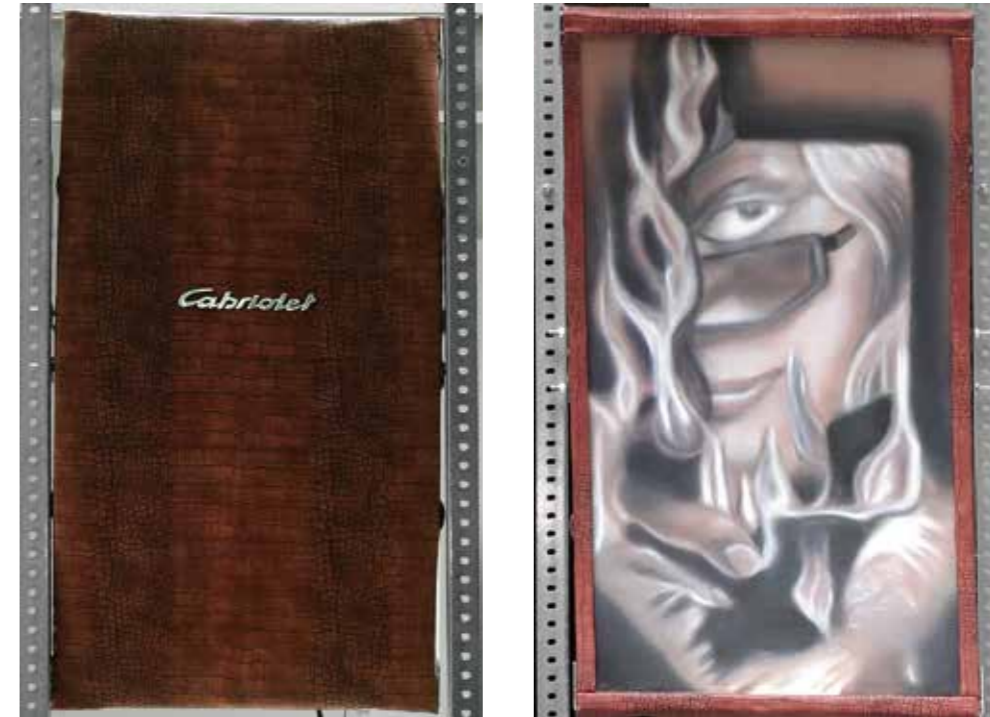
In the end we realize that it is (as in the parcours of the exhibition) only the beginning of a story that will be told to us only if we ask, ask the right questions, put an imaginary mirror in front of us, and have this to tell, against narcissism and above all against forgetting.

Epilogue

The truth of the (hi)story is hidden and again only real in the entities, things of dreams and traumas, in the heads and thoughts, memories and pictures of our existence, our world perception and interpretation. This may be art, music, literature, or a sunset, a glass of wine, a kiss or a touch, may be what it will, for this it is worth to live, to ask, and in surreal times to look behind the mirror, to die.

Gregor Jansen
Curator of the exhibition

Аарон Рот

Извит екран (слот машина), 2023
маслени бои върху платно, вмъкнати в тапицерия от изкуствена кожа, пластмасови елементи, метална и дървена конструкция, 55 x 482 см (с променлива височина)

Aaron Roth

Curved Screen (slot machine), 2023
oil on canvas, inserted into faux leather, upholstery plastic elements, metal, and wood construction, 55 x 482 cm (height variable)

Формата на тапицерията и боядисването наподобяват новите игрални автомати, които използват извити екрани. Размерът е съобразен с използваните за тях стандарти, а тапицерията имитира декорациите на казината. Извитият екран, символ на прогреса, се използва за пълното включване на хората в стена от знаци, цифри и звуци, създавайки поглъщащо преживяване™ и в крайна сметка се използва за консумиране на най-голямата стока на нашето време – вниманието. Картината като „екран“ и тапицерията имитира тази на декорацията от вътрешността на казината, но превръща тези образи в призрци, които продължават да съществуват като въображаема игра в едно въображаемо казино. В игра на видеопокер, където единствените карти са тези, които са „изгорени“ преди раздаването на ривъра. A.P.

The form of the upholstery and painting mimics that of new slot machines that use curved screens; the size follows the standards used for them, and the upholstery mimics casino decor. The curved screen, being a symbol of progress, is used to fully absorb people into a wall of signs, numbers, and sounds, creating an immersive experience™ ultimately used to consume the greatest commodity of our time – our attention. The painting as “screen” and upholstery mimic that of the decoration inside casinos, but it turns these images into ghosts that persist as an imagined game in an imaged casino. A game of video poker in which the only cards are the ones that are “burnt” before the river card is dealt. A.R.

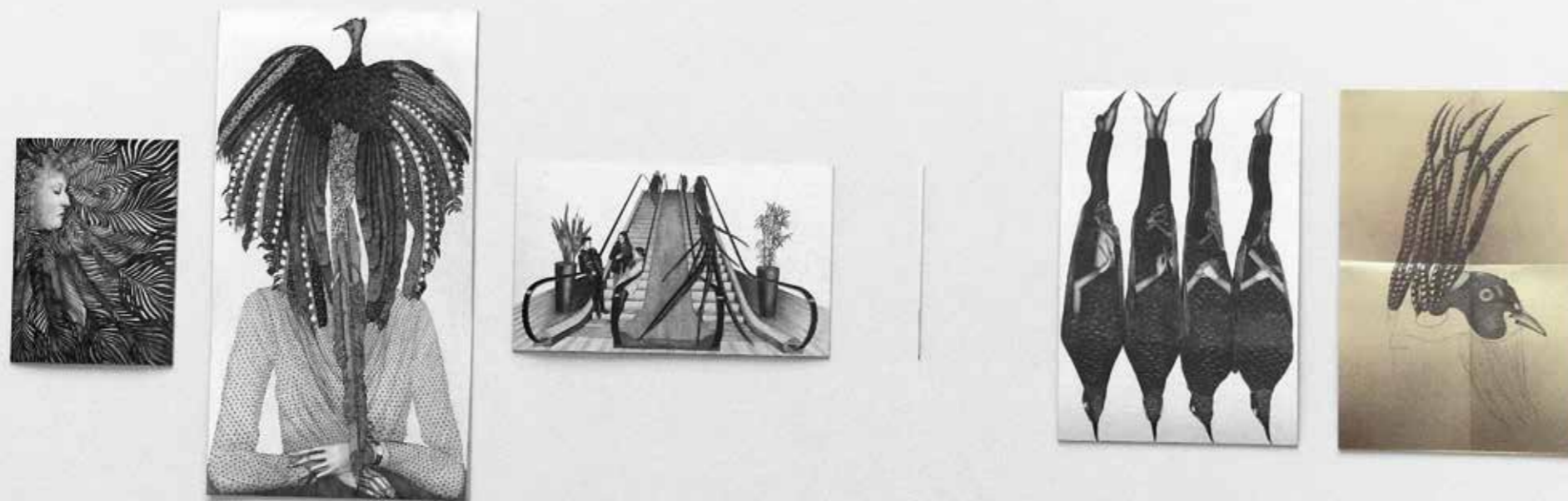
Александра Чаушова

Бръмбар (*Alaus oculatus*), 2018, молив и акварел върху хартия, 53,3 x 38 см
Обикновен щраус (*Struthio camelus*), 2022, молив върху хартия, 34 x 25,7 см
Аргус (*Argusianus argus*), 2022, молив върху хартия, 73 x 40,1 см
Дългоопашата вдовица (*Euplectes progne*), 2023, молив върху хартия, 28 x 47,6 см
Тънкоклюни скорци (*Onychognathus tenuirostris*), 2023, молив върху хартия, 51 x 34,5 см
Маска на фазан, 2019, молив върху дигитален печат, 51,8 x 33,8 см
Маска натюрморт, 2019, молив върху дигитален печат, 59,8 x 48,3 см

Aleksandra Chaushova

Click-eyed Beetle (*Alaus oculatus*), 2018, pencil and watercolor on paper, 53,3 x 38 cm
Common Ostrich (*Struthio camelus*), 2022, pencil on paper, 34 x 25,7 cm
Great Argus (*Argusianus argus*), 2022, pencil on paper, 73 x 40,1 cm
Long-tailed widowbird (*Euplectes progne*), 2023, pencil on paper, 28 x 47,6 cm
Slender-billed Starling (*Onychognathus tenuirostris*), 2023, pencil on paper, 51 x 34,5 cm
Pheasant Mask, 2019, pencil on digital print, 51,8 x 33,8 cm
Still Life Mask, 2019, pencil on digital print, 59,8 x 48,3 cm

„Романтични видове“ е серия от автопортрети като екзотични птици – рисунки, в които художникът се преобразява, например в папагал Александрин, докато продължава да изпълнява ежедневните си задължения. Тази серия е вдъхновена от докторантурата, която направих в Свободния университет в Брюксел в сътрудничество с La Cambre. Тя беше фокусирана върху художници от Източна Европа, които се включиха в сцената на съвременното изкуство; един анализ в светлината на постколониалните теории („The Location of Culture“ от Хоми Баба, „Ориентализъм“ от Едуард Саид, „Бележки за само-колониизиращите се култури“ от Александър Кьосев и др.). Проблематиката може да бъде пренесена върху всеки артист, произхождащ от маргинална сцена, който е изправен пред въпроса как да реагира на екзотизацията, на която толкова често е изложен. Представена е и серия от маски, нарисувани в техниката на троп-л'ой върху сгънати хартии с отпечатъци. Тези рисунки могат да се разглеждат като току-що отворено писмо до някого. Рисунките на екзотични видове са разработени с помощта на Оливие Поуелс, отговарящ за колекцията от гръбначни животни в Кралския институт за естествени науки на Белгия, богата на птици от Централна Африка. А.Ч.

„Romantic Species“ is a series of self-portraits as exotic birds – drawings in which the artist is transformed into an Alexandrine Parakeet for example, while continuing with her everyday duties. This series was inspired by the PhD that I did at the Free University of Brussels in collaboration with La Cambre. It was focused on artists from Eastern Europe who joined the contemporary art scene, an analysis in the light of postcolonial theories (Homi Bhabha's *The Location of Culture*, Edward Said's *Orientalism*, and Alexander Kiossev's *The Self-Colonizing Metaphor*, among others). This problematic could be transposed to any artist coming from a marginal scene who is facing the question of how to react to the exoticization to which one is so often exposed. A series of masks is also presented, drawn in trompe l'oeil on prints of folded papers. A mere appearance covering another appearance, these drawings can be seen as a freshly opened letter to someone. The exotic species drawings were developed with the help of Olivier Pauwels, responsible for the collection of recent vertebrates at the Royal Institute of Natural Sciences of Belgium, rich in birds from Central Africa. A.C.

Димитър Солаков

Natural Flow, 2021
серия от 12 рисунки, акварел върху хартия, 23 x 31 см и 31 x 23 см

Dimitar Solakov

Natural Flow, 2021
series of 12 drawings, watercolour on paper, 23 x 31 cm and 31 x 23 cm

Тази поредица е за естествения поток в природата. За способността на природата да се очисти чрез течението на времето. Като постепенно премахва някои неща и въвежда други. Същества, които са неспособни да се променят или те самите променят твърде много, стават излишни. Homo sapiens е незначителна досада, въпреки нашата склонност да мислим твърде много за себе си и да си придаваме много преувеличено чувство за важност. Очевидно е, че не сме много добри пазители на Земята, следователно не бива да бъдем такива. Отново става дума за самопровъзгласена титла, произтичаща от фалшивото ни чувство за превъзходство. Твърде много сме тласнали махалото на една страна и в обозримо бъдеще със сигурност то ще замахне на другата. Природата ще възстанови равновесието си. Тя го е правила много, много пъти в далечното минало, след много по-катастрофални събития. Д.С.

This series is about natural flow in nature. About nature's ability to cleanse itself, through the flow of time. By slowly fading out some things and introducing others. Beings that are not capable of change, or of changing too much themselves, become redundant. *Homo sapiens* is a minor nuisance, despite our tendency to think too much of ourselves and to give ourselves a very exaggerated sense of importance. It's obvious that we are not very good custodians of the Earth; therefore, we should not be such. Again, it's a self-proclaimed title, stemming from our false sense of supremacy. We have pushed the pendulum too far to one side and a swing to the other side is bound to happen in the foreseeable future. Nature will rebalance itself. It has done so many, many times in the distant past, from far more catastrophic events. D.S.

Кирил Прашков

Места за сядане I, II, III, 2011

бодлива тел, дърво, плексиглас, 46,5 x 39 x 39 см всяко

Може ли да се седи върху изкуство? Изглежда да, стига да му се довериш. Изкуството винаги има форма, в случая на табуретка – дъбова, укрепена, натъпкана с бодлива тел и оттам тежка, стабилна, няма как да те накаже. При недоверчивите, обаче, веднага започва да действа страхът заради бодлите на телта – спомен за *spineam coronam*, короната от тръни. Вярно, че не на същото място. К.П.

Формулата за затвор... (по Йосиф Бродски), 2020

текст, бодлива тел, ок. 125 x 125 см

В труден превод изразът на Иосиф Бродски „Формула тюръмы – недостаток пространства, возмещенный избытком времени“ от есето „Меньше единицы“ (1976), звучи така: „Затворът фактически е недостиг на пространство, компенсирани от излишък на време“ (по превода на Иван Тотоманов). В авторизираното на английски есе „Less Than One“ (публикувано през 1986) същият е сякаш още по-тромав – “The formula for prison is a lack of space counterbalanced by a surplus of time”. Какво да се прави – пространство и време + пластиката на руския език... Във всеки случай, формула за затвор, много различна от тази при пандемията, както някои си въобразиха. К.П.

Kiril Prashkov

Sitting Places I, II, III, 2021

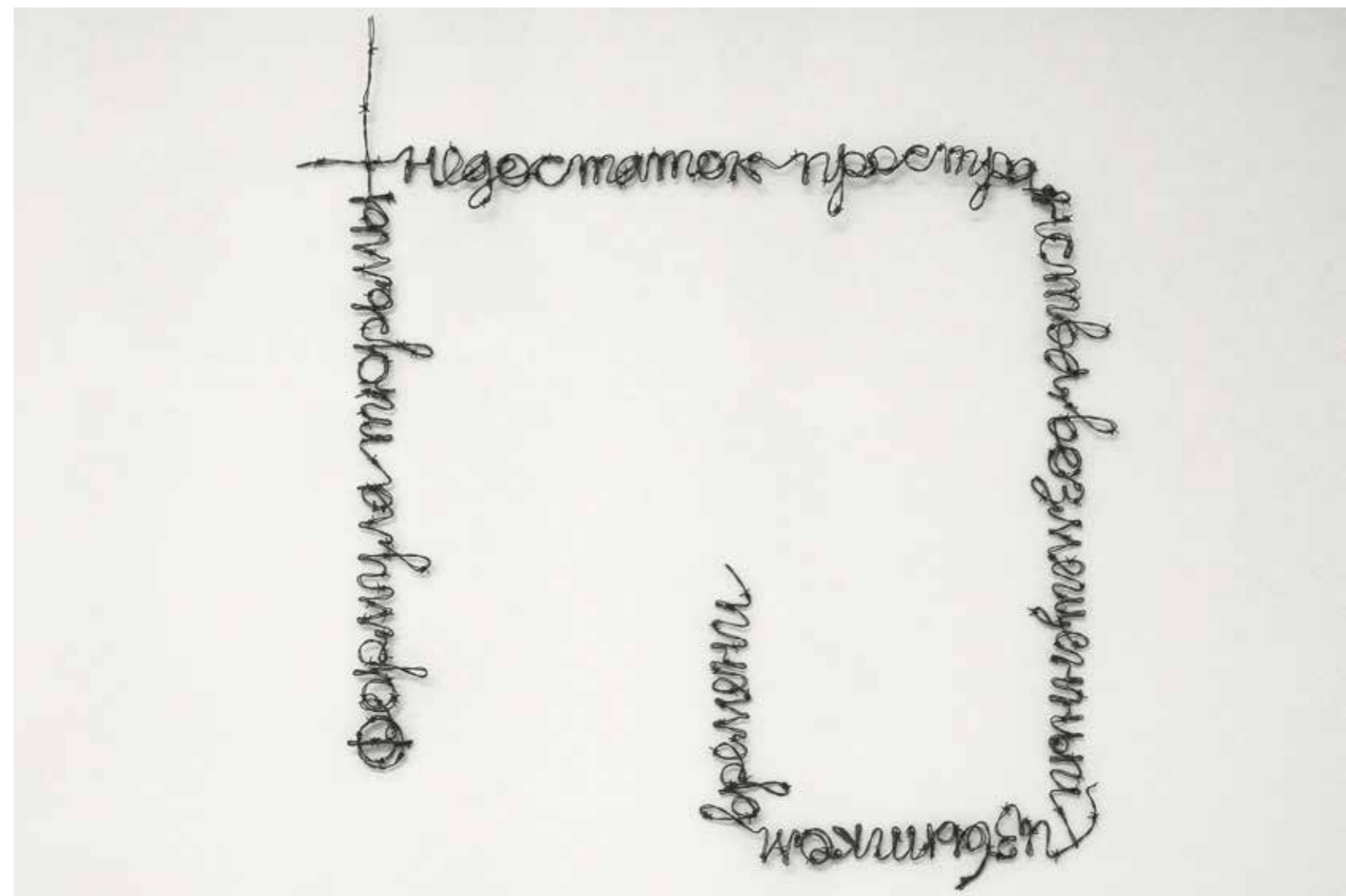
barbed wire, wood, plexiglass, 46.5 x 39 x 39 cm each

Can you sit on art? It seems you can, as long as you trust it. Art always has a form, in this case of a stool – oak, recessed, packed with barbed wire and hence heavy and stable; it can't punish you. For the incredulous, however, the fear of the barbed wire immediately kicks in – a memory of the *spineam coronam*, the crown of thorns. True, not in the same place. K.P.

The Formula for Prison... (after Joseph Brodsky), 2020

text, barbed wire, ca. 125 x 125 cm

In a difficult translation, Joseph Brodsky's phrase “Формула тюръмы – недостаток пространства, возмещенный избытком времени,” from his essay “Less Than One” (written 1976, published in English 1986), reads as follows: “The formula for prison is a lack of space counterbalanced by a surplus of time.” In the English-authored essay, the expression seems to sound more cumbersome. What to do – space and time + the plasticity of the Russian language... In any case, a formula for prison, very different from that of the pandemic, as some have imagined. K.P.

Красимира Буцева Джулиан Шехирян Лилия Топузова

Кухнята: скеле на интимност, 2022

аудио & видео инсталация; дървени мебели, чугунена мивка, хладилник, плочки, чинии, мазилка, течен латекс, растения, пясък и други; видео прожекция (15'), аудио записи (20'), вариращи размери

Krasimira Butseva Julian Chehirian Lilia Topouzova

The Kitchen: Scaffold of Intimacy, 2022

audio & video installation; wooden furniture, cast iron sink, refrigerator, tiles, plaster, liquid latex, plants, sand, and others; video projection (15'), audio recordings (20'), dimensions variable

„Кухнята: скеле на интимност“ е част от инсталацията и временния мемориален музей „Съседите“, създаден от артистите и изследователите Красимира Буцева, Джулиан Шехирян и Лилия Топузова. Инсталацията изследва мълчанието, паметта, травмата и последиците от политическото насилие, случило се между 1946 и 1989 в България. В тази работа разказите за насилие и за лагерите са изчезнали. Вместо тях се появяват само невербални фрагменти от едно обитавано място, придружени с визуални детайли от локациите на бившите гулаг лагери.

The Kitchen: Scaffold of Intimacy is a part of the installation and temporary memorial museum "The Neighbours," created by the artists and researchers Krasimira Butseva, Julian Chehirian, and Lilia Topouzova. The work explores notions of silence, memory, trauma, and the aftermath of the political violence which took place between 1946 and 1989 in Bulgaria. Here, the narratives of the state-led violence and the forced labour camps have dissipated, and in their place are only nonverbal fragments of an inhabited space, accompanied by visual details from the sites of the former gulag camps.

Красимир Терзиев Krassimir Terziev

Има зими, за които никой не е подготвен (пролет), 2023
кора на липа, полиестерна смола, вариращи размери

Във виртуалните светове все по-усъвършенствано се симулират механиката и законите на физиката от „реалния свят“. Технологиите за получаване на фотореалистични среди с изключително висока разделителна способност вече е налице, но това все още е свят на повърхности, които отчаяно се опитват да се държат така, сякаш под и зад тях има нещо различно от изчисление. Колкото по-„реални“ стават виртуалните симулации, толкова повече се увеличават проблемите в реалния свят. Тези парчета дърва за огрев съществуват между реалното и виртуалното. Отстранени от съдържанието си, те все още поддържат перфектната идея за дърва за огрев. К.Т.

There Are Winters Nobody Is Prepared For (Spring), 2023
linden bark, polyester resin, dimensions variable

In virtual worlds, there is growing sophistication in simulating “real-world” mechanics and the laws of physics. The technology to obtain extremely high-definition photo-realistic environments is already here, but it is still a world of surfaces trying desperately to behave as if below and behind them, there is nothing other than calculation. The more “real” the virtual simulations become, the more troubles multiply in the real world. These firewood pieces exist between the real and the virtual. Stripped from their content, they still maintain the perfect idea of firewood. K.T.

Монумент на изтеклото време V, 2020
гравюра на телевизионен екран, 48” телевизор, постамент, 98 x 136 x 55 см

Поредицата „Монумент на изтеклото време“ реанимира някои от вече неработещите ми устройства (лаптоп, таблет, телевизор) по начин, който е напълно неподходящ за приспособленията на информационните технологии. На екрана на всяко мъртво устройство е гравирано изображение на отражението на неговия потребител. По време на живота на всяка джаджа екранът е показвал безброй трептящи ефимерни изображения, но в края на краищата единственото стабилно, трайно изображение, което остава на повърхността, е изображението на потребителя. Черният екран се оказва идеална повърхност за гравирание – особено популярна техника в дизайна на надгробни паметници в днешния християнски православен свят, където портретът (или понякога фигурата в пълен размер) на починалия е гравиран върху повърхност от черен гранит. К.Т.

Monument to the Time Elapsed V, 2020
engraving on TV screen, 48” TV, pedestal, 98 x 136 x 55 cm

The series Monument to the Time Elapsed re-appropriates some of my no longer functional devices (laptop, tablet, TV set) in a way that is completely inappropriate for information technology gadgets. On the screen of each piece of dead equipment is engraved an image of the supposed reflection of its user. During its life, every gadget displayed a myriad of flickering ephemeral images, but at the end of the day the only stable image that remained on the surface is the image of the user. The black screen turns out to be a perfect surface for engraving - a technique resembling in many ways the current fashion in the design of tombstones in today's Christian Orthodox world, where the portraits (or sometimes full-size figures) of the deceased are engraved on the surface of black granite stones used for the make of tombstones. K.T.

Ледя Екимова

Jason, Sometimes I Imagine You Live Here (a house on my street) /Джейсън, понякога си представям, че живееш тук (къща на моята улица)/, 2022/2023
 фотография, 20 x 30 см, рисунка на инсталация, молив върху хартия, 80 x 60 см

Творбата изразява обобщените чувства на любов и липса, внедрени в градския контекст на автора. За тях неизменно напомня фасадата, която, някога ремонтирана с усещане за позитивизъм, е все така милувидна. Елементите, добавени при ремонта, съществуват като геометрична абстракция в ансамбъл със символни образи на непреходна радост, типични за автора и/или Джейсън. Общият вид на инсталацията напомня визуално на красива сецесионна брошка, което поставя ударение върху изяществото на изразените чувства. Л.Е.

Leda Ekimova

Jason, Sometimes I Imagine You Live Here (a house on my street), 2022/2023
 barbed wire, wood, plexiglass, 46.5 x 39 x 39 cm each

The work expresses the generalized feelings of love and missing embedded in the urban context of the author. As a timeless reminder of those feelings, the work presents a repaired facade of a house – once carried out with a sense of positivism, which is still endearing. The elements of the repair exist as a geometric abstraction in an ensemble together with symbolic images of intransient joy that are typical of the artist and/or Jason. The overall appearance of the installation reminds visually of a beautiful Secession brooch, which once again emphasizes the refinement of the feelings expressed. L.E.

Людмила Миланова

Дърво на зрението, 2021
 кинетична светлинна инсталация (електроника, механика, стомана, стиропор, кръгло огледало, дневна лампа)

Светлинната инсталация „Дърво на зрението“ се колебае между метафората за естествената светлина и техническия диспозитив. Асоциациите с осветени небесни тела, затъмнения или божествена светлина са комплексни. Светлината, която се отразява от кинетично огледало с основа, наподобяваща корен, сякаш буквално сканира пространството. Следвайки древната теория за зрителния лъч, в която се приема, че окоото хвърля лъч върху това, което трябва да се види, светлината се движи през пространството, водейки погледа на посетителите.

Скулптурата като фантазма – отчасти органично оформено, отчасти технически функционално, е интерпретация на мистицизма, често свързан с природните явления и техните свръхестествени сили, и същевременно коментира ролята на технологията в западния свят, на която също често се приписват свръхестествени сили.

Lyoudmila Milanova

Tree of Vision, 2021
 kinetic light installation (electronics, mechanics, steel, Styrofoam, round mirror, daylight lamp)

The light installation *Tree of Vision* oscillates between natural light metaphor and technical dispositif. The associations with illuminated celestial bodies, eclipses, or the light of the divine are complex. The light reflected back from a kinetic mirror with a root-like base seems to literally scan the space. Following the ancient theory of the ray of sight, in which it was assumed that the eye casts a ray onto what is to be seen, the light travels through the space leading the gaze of the visitors.

The sculpture, as a phantasm partly organically shaped and partly technically functional, is an interpretation of the mysticism often associated with natural phenomena and their supernatural powers, and at the same time comments on the role of technology in the Western world, to which supernatural powers are also often attributed.

Мартина Вачева

Влакът се движи с години закъснение, 2023 - акрил, колаж върху платно, 25 x 420 см

„Влакът се движи с години закъснение“ е композиция от шест части, изобразяваща влак с неговите многобройни вагони и разнообразни сюжетни линии, като сюрреална приказка, разказваща за нашенската реалност. Влакът е образът на социалния, колективния живот, на съдбата, която ни отнася. Той представлява превозно средство на човешката еволюция, а в случая се наблюдава с ярки цветове на деградация, духовен упадък и изостаналост. Сякаш човекът, който се опитва да гради духовно развитие и напредък в своя собствен и в общия социален път е хванал грешния влак, който го отвежда в друга посока и време. Тази творба е започната през 2023 година и ще продължава да се развива до неясно бъдеще. М.В.

Martina Vacheva

The Train is Running Years Late, 2023 – acrylic, collage on canvas, 25 x 420 cm

The Train is Running Years Late is a six-part composition depicting a train with its many carriages and varied storylines, like a surreal fairy tale telling of our reality. The train is the image of social, collective life, of the fate that sweeps us up. It represents a vehicle of human evolution, and in this case, it is observed with vivid colours of degradation, spiritual decline, and backwardness. It is as if the man who is trying to build spiritual development and progress on his own and in the general social path has caught the wrong train, which is taking him in another direction and time. This work was begun in the year 2023 and will continue to unfold into an uncertain future. M.V.

Проектът „Глобално и дългосрочно ситуацията е положителна“ се състои от серия кратки видеа, заснети в периода 2007–08 по софийските улици и серия цифрови отпечатъци върху платно („мотиви“), изградени от стоп кадри от тези видеа.

С присъединяването си към Европейския съюз на 1.01.2007 г. България придобиха статут на равнопоставена държава-членка. Предоставиха ни се разни „специални“, „регионални“, „новаторски“, „трансгранични“, „мултикултурни“ проекти за прилагане на „европейски норми“ и усвояване на „широк спектър от възможности“ в ЕС.

Столицата ни вече „европейска“, в преодоляване „показателите за напредък“, мощно се застрои. Стъклобетонни фасади запълниха разни занемарени градинки, детски площадки, междублокови пространства.

Дори нашата къса, тясна, издупчена, почти без тротоар уличка, в желанието си да придобие „европейски облик“, се втурна да застрои междублоковите си пространства. Предприемчиви инвеститори дойдоха, докараха съоръжения и хора всякакви. Започна устремно усвояване. Машинен рев озвучи квартала. Бетон и желязо подмениха зелените площи. Посред грохот, кал и прахоляк машини и хора ежедневно и ентузиазирани работят за европейското ни бъдеще. Н.О.Л.

The “Globally and in the Long-Term the Situation Is Positive” project comprises a series of short videos shot in 2007/08 on the streets of Sofia, as well as a series of digital prints on canvas (“motifs”) featuring stills from the videos.

As a result of its EU accession on January 1, 2007, Bulgaria was granted full member status. Hence the opportunity to participate in all these “special,” “regional,” “innovative,” “cross-border,” and “multicultural” projects aimed at the implementation of “EU norms” and also allowing us to take advantage of a “wide range of opportunities” offered by the EU.

Our capital, already a “European” one, experienced a construction boom in its efforts to meet “progress indicators.” Buildings of glass and concrete were erected in neglected small city parks and children’s playgrounds, filling the spaces between apartment buildings.

Even our short, narrow, pot-holed street with hardly any pavement was not overlooked in the rush to fill empty spaces between apartment buildings, prompted by the desire to give it a more “European face.” There came entrepreneurial investors, bringing equipment and people of all sorts. Intensive construction work started. Construction equipment roared in the neighbourhood. Concrete and iron replaced the green grass. In the midst of thunder, mud, and clouds of dust, enthusiastic people and machines do their daily bit to build our European future. N.O.L.

Надежда Олег Ляхова

Глобално и дългосрочно ситуацията е положителна – Ъгъл 1, 2007, 2' 17"; Ъгъл 3, 2008, 1' 04"

Nadezhda Oleg Lyahova

Globally and in the Long-Term the Situation Is Positive – Corner 1, 2007, 2' 17"; Corner 3, 2008, 1' 04"

Недко Солаков / Nedko Solakov

Нощ, 1982, маслени бои на платно, 100 x 81 см

След като завърших Художествената академия (стенопис), отидох войник на задължителна военна служба за две години. Бях в строителни войски, не носех оръжие. Командирите ми бяха много щастливи, че са се сдобили с професионален стенописец, който може да прави безплатни сграфита из цялата дивизия.

В същото време можех да правя картини в ателието си в казармата и да участвам в общите художествени изложби (основните изложби в света на социалистическото изкуство). Тази картина беше направена в ателието ми там и беше част от участието ми в Шестата национална младежка изложба в София, март-април 1982. Предложих 5 картини, журито прие 4 от тях, включително „Нощ“. Тази изложба беше много важна за мен, защото там бях сякаш забелязан от по-възрастните художници и по-късно станах

най-младия член на Съюза на българските художници. Две от творбите бяха придобити от Софийската градска художествена галерия и от общината на родното ми Габрово, което беше наистина голям успех за младия войник. Темата беше пряко свързана с рутината на армията – дневният остава на служба, докато останалите спят, а сънищата им бурно се носят над/около тях. Визуално е истинска смесица между Бош, Габриел Гарсия Маркес, цигански фолклор и т.н. За голямата ми ретроспектива „Всичко в ред, с малки изключения“ (2011–2012) картината беше избрана от галерия Ikon в Бирмингам и музея Serralves в Порто да представя годината 1982. (Недко Солаков до Грегор Янсен, 6.3.2023)

Night, 1982, oil on canvas, 100 x 81 cm

After graduating the art academy (mural painting), I went into the army (for my compulsory military service) for two years. I was in the construction corps, with no weapons. My commanders were very happy that they got a professional muralist who could make for free sgraffito all over the division. At the same time, I was able to make paintings in my army studio and take part in national exhibitions (the main exhibitions in the socialist art world). This painting was done in the army studio and it was a part of my participation in the 6th National Youth Exhibition in Sofia, March/April 1982. I offered five paintings, and the jury accepted four of them – including *Night*. That show was very important for me because there I was sort of spotted by the older artists, and later I became the youngest member of the Union of Bulgarian Artists. Two of the works were acquired by the Sofia City Art Gallery and the municipality of my native Gabrovo, which was a really big deal for the young soldier :-). The subject was directly connected to the army routine – a soldier stays on duty while the rest are sleeping, and their dreams are vigorously floating above/around them. Visually is a real mixture between Bosch, Gabriel García Márquez, Romani folklore, and so on. For my big “All in Order, with Exceptions” retrospective (2011–2012), the painting was selected by Ikon Gallery Birmingham and Serralves Museum, Porto to represent the year 1982. (Nedko Solakov to Gregor Jansen, 6.3.2023)

Поток, 1985, маслени бои на платно, 54 x 81 см

Картината е нарисувана в ателието ми в Габрово (с. Борики) през 1985 г., преди да се преместя в София през следващата година. Тази картина, надявам се, показва любовта ми към природата, а конкретната сцена е свързана с така наречените „мои места“ около селото, където покойният ми баща построил вила с две ателиета (той беше невероятен скулптор). И досега продължавам да ходя на това поточе всяко лято вече повече от 38 години, независимо от всичко. Умишлено в този мистичен сценарий няма никакви същества, освен едно. Просто исках да създам атмосфера, с която човек да има желание да се слее и да изпита мрака и светлинните отражения на ручей. Наистина не си спомням къде е била изложена тази картина и дали изобщо е била излагана преди да стане част от онази ретроспектива, избрана от галерия Ikon. Между другото, тя беше част и от първата ми ретроспектива „A 12 1/3 (and even more) Year Survey“, 2003-2005, в Casino Luxembourg, Rooseum, Малмьо и O.K. Centrum, Линц, Н.С. (Недко Солаков до Грегор Янсен, 6.3.2023)

Brook, 1985, oil on canvas, 54 x 81 cm

It was painted in my Gabrovo/Boriki studio in 1985, before I moved to Sofia the following year. My love of nature is in that painting, and the concrete scene is connected with the so-called „my places“ around the village of Boriki, where my late father built a nice villa with two studios (he was a great sculptor). And I have kept going to that that brook every summer for more than 38 years, no matter what. There are intentionally no creatures in this mystic scenario but one. I just wanted to make an atmosphere where one could have the desire to blend in and to enjoy the darkness and the brook's light reflections. I really don't remember where that painting was exhibited or whether it exhibited at all before becoming a part of that retrospective selected by Ikon. By the way it was also a part of my very first retrospective "A 12 1/3 (and even more) Year Survey," 2003-2005, at Casino Luxembourg, Rooseum Malmoe and O.K. Centrum Linz. (Nedko Solakov to Gregor Jansen, 6.3.2023)

Прераждане, 1988, маслени бои на платно, 130 x 97 см

Направих няколко картини във формат 130 x 97 см (между другото всичките ми платна са с размерите на Френската академия, установени преди векове). Повечето от тях са доста наситено мрачни. Същото важи и за това „Прераждане“ с около седем по-малки или по-големи фигури/глави на Недко. Всички те са различни, всички се опитват да преодолеят или да се адаптират към тази много агресивна среда. Добрата новина е, че ще се преродя, лошата новина е – за какво? Очевидно е, че съм

работил много върху това платно – има участъци, които остават така, както са били нарисувани първоначално, но повечето от тях са силно доработвани отново и отново. Картината взе участие в националната изложба „Пирин'88“ в град Благоевград в края на 1988. По същото време съм се занимавал и с „неконвенционално“ изкуство в ателието си и с групата „Градът“. Всъщност нашата „историческа“ изложба „Градът?“, която даде името на групата, беше половин година преди да изложя тази картина. (Недко Солаков до Грегор Янсен, 6.3.2023)

Reincarnation, 1988, oil on canvas, 130 x 97 cm

I have made several paintings in the 130 x 97 cm format (by the way, all of my canvases are with the French Academy dimensions established centuries ago). Most of them are quite intense and rather sombre. The same goes for this Reincarnation, with about seven smaller or bigger Nedko's figures/heads. All of them are different, all trying to overcome or adapt to that very intense environment. The good news is that I will reincarnate, the bad news is – what for? It is obvious that I have worked a lot on this painting – there are areas that stayed as they were initially painted, but most of them were heavily reworked and reworked, over and over. It took part in the national exhibition Pirin'88 in the city of Blagoevgrad, Bulgaria, in late 1988. It's good to know that at the same time, I was doing „non-conventional“ art in my studio and with the City group of artists. Actually, our "historic" show "The City?," which gave the group its name, was half a year earlier. (Nedko Solakov to Gregor Jansen, 6.3.2023)

ninavale

(Нина Ковачева и Валентин Стефанов)

I Am - I Am - We Are - ninavale, 2018

неон, огледало, стъкло и плексиглас, 50 x 50 x 100 см

Заедно от десетки години и без аналог, двамата автори въпреки многобройните си проекти заедно, най-вече инсталации и видео инсталации, предназначени за музеи и фасади на публични сгради, остават с ярка различимост в индивидуалните си работи. Ето защо често критиците говорят за тях като за трима художници – Нина, Валентин и Нина и Валентин, или ninavale.

"I Am - I Am - We Are - ninavale" е един вид материализация на ninavale. Те тримата в един образ, но и три различни, които се преливат, смесват, отразяват. Идея за любов, безсмъртие или нарцисизъм? А може би ирония, самоирония, закачка със себе си и зрителя?

Както казва Александър Мануилов – "... това, което познавате и с което сте свикнали, но не е. И тук може да дойде вдъхновението."

ninavale

(NINA Kovacheva & Valentin Stefanoff)

I Am - I Am - We Are - ninavale, 2018

neon, mirror, glass and plexiglass, 50 x 50 x 100 cm

Together for decades and without analogue, the two artists have created numerous joint projects, mostly installations and video installations for museums and the facades of public buildings. Nevertheless, they are distinctly different in their individual works. This is why critics often speak of them as three artists – Nina, Valentin, and Nina and Valentin, or ninavale.

I Am - I Am - We Are - ninavale is a kind of materialization of ninavale. The three of them in one image, but also three different ones that overflow, mix, and reflect. An idea of love, immortality, or narcissism? Or perhaps irony, self-mockery, and banter with oneself and the viewer?

As Alexander Manuiloff says, "... what you know and are used to, but it isn't. And that's where inspiration can come in."

Правдолюб Иванов

Детство, 2014

диапроектор, бургия, 20 x 10 x 60 см (размер без кабела), 2+1 AP

С любовното съдействие на галерия Сариева, Пловдив и галерия Ле Герн, Варшава

Травматичните спомени рефлектират в един диапроектор-свредел, който брутално е пробил стената на галерията. Функцията на този диапроектор – марка „Пионер“, може да бъде разпозната от поколенията, прекарвали детството си през 70-те и 80-те и то в Източна Европа. Тогава чрез тези апаратчета се прожектираха детски приказки, но и учебни, и пропагандни филми. Идеята на работата „Детство“, разбира се, е кодирана в превръщането на тази „играчка“ в мощна бормашина, събаряща дебели стени и рушаща системи. Машината обаче е забита твърде високо в стената и е невъзможно нейният кабел да достигне електрическата мрежа... Спомен, формирал едно поколение и стимулирал неговите надежди. Спомен, напълно нефункционален днес и напълно неразбираем за следващите поколения.

Борис Костадинов, текст за „На грешната страна“, самостоятелна изложба на Правдолюб Иванов, галерия Сариев, 2016

Pravdoliub Ivanov

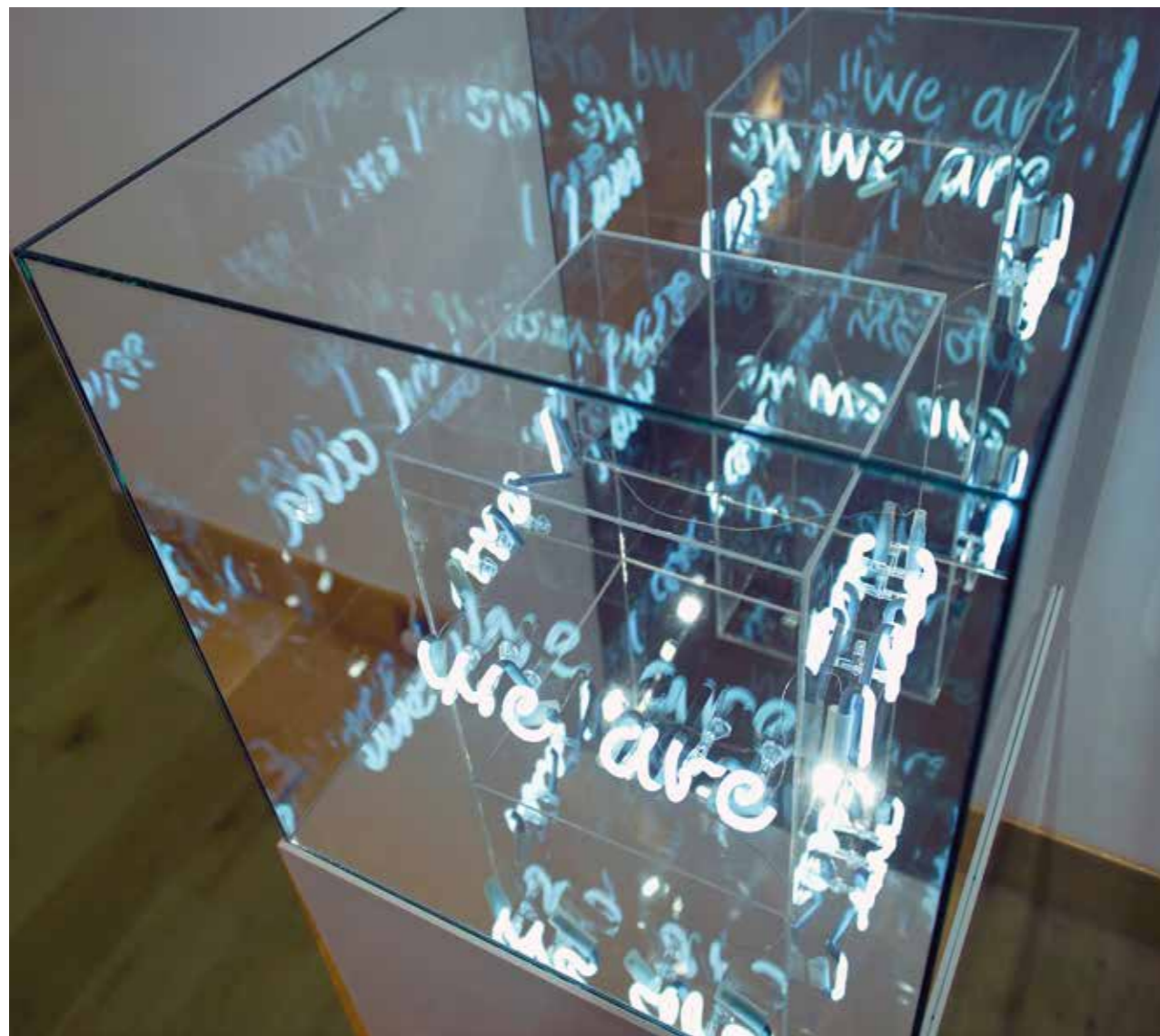
Childhood, 2014

slide projector, drill, 20 x 10 x 60 cm (size without the cable), 2+1AP

Courtesy of Sarieva Gallery, Plovdiv and Le Guern Gallery, Warsaw

In *Childhood*, the artist's traumatic memories are embodied in a communist-era slide projector that brutally thrusts, drill-like, into the gallery's wall. In the 1970s and 80s, gadgets like this were used to screen fairy tales to children, as well as for educational and propaganda purposes. In "*Childhood*", the one-time "toy" has been turned into a powerful machine that can destroy thick walls and demolish systems. Or it could, were it not stuck high up the wall, its power cord too short to connect to the plug below... A piece of technology that was once formative for a whole generation is now useless and thoroughly bewildering to the following ones.

Boris Kostadinov, text for "*On the Wrong Side*," solo exhibition by Pravdoliub Ivanov, Sarieva Gallery, 2016

Радостин Седевчев

Убежище, 2020

намерен фотоалбум, молив, хартия

Когато роптая срещу нашето време, за да възвърна спокойствието си, е достатъчно да помисля за закъснелата завист на онези, които ще дойдат след нас. В известен смисъл ние принадлежим към старото човечество, което все още е способно да съжалява по изгубения рай. Ала онези, които идват след нас, не ще разполагат дори с това съжаление и ще са изгубили не само представа за рая, но ще са забравили и думата, която го обозначава.

Емил Чоран

*Преводът от френски на български е на Красимир Петров

Radostin Sedevchev

Shelter, 2020

found photo album, pencil, paper

When I rage against the age, I can calm myself merely by thinking of what will happen, of the retrospective jealousy of those who come after us in certain respects, we belong to the old humanity, the humanity that could still regret paradise. But those who come after us will not even have the recourse of that regret, they will not even have an idea of it, not even the word!

Emil Cioran

*Translation from French into English by Richard Howard

Стефан Николаев

Бизнес, Модел, Скулптура, 2015, бронз, 55 x 105 x 47 см, 5+2 AP

С любезното съдействие на: Мишел Рейн, Париж / Брюксел и Сариева, Пловдив. Фотография © Ф. Клайнефен

Някои от читателите ни може би знаят, че в българската столица съществува известна вече работилница за изкуство, в която са ангажирани множество заслужили герои на труда. Николаев безскрупулно се е възползвал от тяхното доверие, възлагайки им изработката на лъжеизкуствените си произведения. При едно от посещенията му работниците споделят с него, че възнамеряват да изгорят стар дървен работен тезгях, излязъл от употреба вследствие на научно-техническия прогрес. Отправяйки критика към намеренията им, Николаев се отдава на носталгия и на своя глава „съхранява“ ненужния предмет, като го превръща в непривлекателна за очите, назадничава скулптура. Впоследствие, той прави бронзова отливка на тезгяха; така получената творба и, не на последно място, нейното заглавие поставят работническия труд в услуга на търгашеството и „бизнеса“, насърчавайки допотопното Платоновско схващане за непреодолим „модел“ (което е същинска пречка пред прогреса) и присвоявайки етикета „скулптура“ за целите на един чисто механичен акт, като че ли просветените идеи и отговорното авторство в изкуството са нещо излишно. В този смисъл трудовият уред, пресъздаден от Николаев, се превръща в акт на национален nihilизъм и отричане на постиженията на напредничавото ни общество, а в последна сметка и в отвличащо работническото внимание развлечение, в участник в своеобразна „стачка на предметите“.

... откъс от текст на Емил Урумов за изложбата „Бизнес, Модел, Скулптура“, 2015, Галерия SARIEV Contemporary, Пловдив

Stefan Nikolaev

Business, Model, Sculpture, 2015, bronze, 55 x 105 x 47 cm, 5+2 AP

Courtesy: Michel Rein, Paris / Bruxelles & Sariyeva, Plovdiv. Photo © F. Kleinfenn

Many of those reading this may not know that on the outskirts of our capital city, there is an artwork-producing workshop manned by ordinary heroes of collective labour. Nikolaev has cunningly abused their trust and had them manufacture a large number of his quasi-artistic creations. One day, he observed they were about to discard and put fire to an old wooden workbench, rendered obsolete by recent advances in our art and science. He criticized their rightful gesture and nostalgically “saved” the archaic object, in order to transform it into an unsightly, stuck in the past furniture-sculpture. Cast in bronze, the bench and its title throw abject negation onto the workers’ labour, assimilating the latter to a mercantile “business,” promoting the antediluvian Platonist notion of an inescapable “model” – a proper obstruction to progress – and sticking the label “sculpture” onto this mechanical act, as if art didn’t need enlightened ideas or an author. The bench thus implants a vision of national nihilism regarding this country’s advancements and constitutes an unnecessary distraction in the working process, almost as if it were some reactionary “strike by the objects.”

... an excerpt from a text by Emile Ouroumov for the exhibition Business, Model, Sculpture, 2015 at SARIEV Contemporary, Plovdiv

София Грънчарова

The Mirror Is a Trigger and Your Eye's a Gun, 2023
огледало, дигитален печат върху фолио и плексиглас

Творбата е вдъхновена от песента на Danger Mouse и Danielle Lupi - Two Against One (Двама срещу един). Огледалото е един от материалите, които ме вълнуват от доста време – енигматичен елемент, който можем да срещнем както в сюрреалистичната фотография, така и във всеки магазин за мода в мола днес. Пространството на галерията и разстоянието от обекта до пода допълнително начертаха траекторията на гледане и възприемане на творбата. Зрителят може да види творбата цялостно, само ако погледне в огледалото. Тогава и връзката с комерсиалното изображение на прозореца се заплита и, както се пее в песента:

„I get the feeling that it's two against one
I'm already fighting me, so what's another one
The mirror is a trigger and your mouth's a gun". С.Г.

Sophia Grancharova

The Mirror Is a Trigger and Your Eye's a Gun, 2023
mirror, digital print on foil and plexiglass

The work is inspired by the song "Two Against One" by Danger Mouse and Danielle Lupi. The mirror is one of the materials that has fascinated me for a long time, an enigmatic element that can be found in surreal photography as well as in every fashion store in the mall today. The space of the gallery and the distance from the skylight to the floor further mapped the trajectory of viewing and perceiving the work. The viewer can only see the work holistically if they look in the mirror. The relationship to the commercial image of the window then also becomes entangled and, as the song goes:

"I get the feeling that it's two against one
I'm already fighting me, so what's another one
The mirror is a trigger and your mouth's a gun." S.G.

От 2010 **Грегор Янсен** е директор на Kunsthalle Düsseldorf. Завършва история на изкуството, история на архитектурата и философия в RWTH Аахен и през 1998 защитава докторска дисертация на тема „Ойген Шьонебек. Немска легенда“. От 1991 работи като ръководител на проекти, куратор, художествен критик, автор и преподава в катедрите по история на образа и теория на медиите в няколко университета по приложни науки и художествени академии в Германия и Нидерландия. Работи като ръководител на проекта за изложбата „Iconoclash“ с Бруно Латур и Петер Вайбел (2001/02) в Центъра за

изкуство и медии в Карлсруе (ZKM). През същата година Янсен е ко-куратор на второто биенале на медийното изкуство „media_city seoul“ в Южна Корея. През 2005 е назначен за куратор на стипендиантската програма BEIJING CASE, провеждана съвместно от Германската федерална културна фондация и Гьоте-институт Пекин, за изследване на интернационалните урбанистични стратегии за развитие на мегаполисите. Проектът и заключителните изложби „INFORMEL CITY?“ в Пекин през 2005 и „totalstadt. казусът Пекин“ (ZKM, Карлсруе, 2006) се занимават с експлозивното разрастване на града и влиянието на този процес върху градската култура в пресечната точка между традиция и модерност. От 2005 до 2009 е директор на ZKM | Музей за съвременно изкуство в Карлсруе. Грегор Янсен е куратор на многобройни национални и международни изложби, наскоро в Бразилия, Лайпциг, Шанхай и Южна Корея. Автор е на многобройни лекции и есета за съвременното изкуство, както и на монографии на художници, интервюта и е редактор на много изложбени каталози. В Кунстхале Дюселдорф е реализирал изложби на тема „Капиталистически реализъм“, „Дигитални данни“, „Музейни и икономически ценности“, „Огледала“, както и многобройни самостоятелни изложби с участието на Ханс-Петер Фелдман, KRIWET, Тома Абтс, Крис Мартин, Koo Jeong A, Tal R, Yin Xiuzhen, Марике ван Вармердам, Сон Донг, Liu Xiaodong, Карол Дънам и Алберт Ойлен, в момента на Марта Юнгвирт и Петер Пилер. Грегор Янсен живее и работи в Дюселдорф, Германия.

Аарон Рот е роден през 1998. В момента работи между София и Пловдив. През 2021 получава бакалавърска степен по изящни изкуства (живопис) от Slade School of Fine Art, Лондон с дипломна работа за визуалната култура на попфолка. През 2022 заедно с Бояна Джикова и Викенти Комитски създават галерия „Пунта“ в София. Първата му самостоятелна изложба с куратор Б. Джикова „бизнес (и) мениджмънт“ е в изоставен супермаркет близо до Сточна гара в София, а по-късно заедно курират „Market of Desire“ в неизползван търговски център на пазара в Илиици. Други самостоятелни изложби: „Със свободна времева рамка“, „FLUCA“, Пловдив (2021); „Златна жица“, „Пунта“, София (2022). Участия в групови изложби: “Memories of a social club that doesn’t exist”, ZÉRÛ, Лондон (2022); „Свобода“, галерия „Капана“, Пловдив (2022); “The Hanging Show”, Институт за съвременно изкуство - София (2021); „София куиър форум“, Софийски арсенал - Музей за съвременно изкуство и галерия „Доза“, София (2021); Sofia Art Week, София (2021); “And the weird dreams/ we have 3.0_back_to_postwhut“, Венеция (2020).

Aaron Roth was born in 1998 and currently works between Sofia and Plovdiv. In 2021 he received a Bachelor of Fine Arts (Painting) from the Slade School of Fine Art, London with a thesis on the visual culture of popfolk. In 2022, together with Boyana Djikova and Vikenti Komitski established Punta Gallery in Sofia. His first solo show with curator B. Djikova „business (and) management“ was in an abandoned supermarket near Stochna Gara in Sofia and later they curated „Market of Desire“ in a disused shopping centre in Ilientsi market. Other solo exhibitions are: „With Free Time Frame“, „FLUCA“, Plovdiv, Sofia (2021); „Golden Wire“, Punta Gallery, Sofia (2022). His participations in group exhibitions

Gregor Jansen is since 2010 the director of Kunsthalle Düsseldorf. He studied art history, architectural history and philosophy at the RWTH Aachen and received his doctorate in 1998 on the subject of “Eugen Schönebeck. A German Legend“. Since 1991, he has worked as a project manager, curator, art critic, and author, and has taught in the departments of image science and media theory at several universities of applied sciences and art academies in Germany and the Netherlands. He worked as project manager for the exhibition “Iconoclash” with Bruno Latour and Peter Weibel (2001/02) at the Karlsruhe Center for Art and Media (ZKM). In the same year Jansen was co-curator for the second media art biennial “media_city seoul” in South Korea. In 2005, he was appointed curator for the BEIJING CASE fellowship program, jointly run by the German Federal Cultural Foundation and the Goethe-Institute Beijing, to research international urban developments in megacities. The project and the final exhibitions “INFORMEL CITY?“ in Beijing 2005 and “totalstadt. beijing case” (ZKM, Karlsruhe, 2006) deal with the explosive growth of the city and its influence on urban culture in the field of tension between tradition and modernity. From 2005 to 2009 he was director of the ZKM | Museum of Contemporary Art in Karlsruhe. Gregor Jansen is the curator of numerous national and international exhibitions, as recently in Brazil, Leipzig, Shanghai or South Korea. He is author of numerous lectures and essays on contemporary art as well as of artist monographs, interviews and editor of many exhibition catalogs. At the Kunsthalle Düsseldorf he has realized exhibitions on Capitalist Realism, Digital Data, Museum and Economic Values, mirrors, and numerous solo exhibitions with Hans-Peter Feldmann, KRIWET, Tomma Abts, Chris Martin, Koo Jeong A, Tal R, Yin Xiuzhen, Marijke van Warmerdam, Song Dong, Liu Xiaodong, Carroll Dunham and Albert Oehlen, currently on Martha Jungwirth, and Peter Piller. Gregor Jansen lives and works in Dusseldorf, Germany.

include: „Memories of a social club that doesn’t exist“, ZÉRÛ Gallery, London (2022); „Freedom“, Kapana Gallery, Plovdiv, Sofia (2022); „The Hanging Show“, Institute of Contemporary Art, Sofia (2021); “Sofia Queer Forum“, Sofia Arsenal - Museum of Contemporary Art and Doza Gallery, Sofia (2021); „Sofia Art Week“, Sofia (2021); „And The weird dreams/ we have 3. 0_back_to_postwhut“, Venice (2020);

Александра Чаушова е родена през 1985. Живее и работи в Брюксел. Завършва Националната художествена академия в София. През 2012 е поканена като гостуваща студентка в Академията в Дюселдорф, в класа на Люси МакКензи. В момента прави докторат по изкуство и науки на изкуствата в Свободния Университет в Брюксел в сътрудничество с Ла Камбр, където преподава като асистентка в специалност „Рисуване“. Нейни работи са излагани във ВИЛС Център за съвременно изкуство, Форе, Белгия; Музей М Льовен, Белгия; БОЗАР, Белгия; Нов музей, Нюрнберг, Германия и др. Носител на наградата Вокацио на Белгийската фондация за признаване; Наградата БАЗА (2015); наградата СОФАМ за най-добра самостоятелна изложба по време на панаира „Art on Paper“, Брюксел (2016) и различни стипендии. Нейни работи са част от колекциите на: Националната банка на Белгия, Фламандския парламент, Музей М, колекция Фабер Кастел и други. https://achaushova.wixsite.com/aleksandra

Aleksandra Chaushova was born in 1985. She lives and works in Brussels. She graduated from the National Academy of Arts in Sofia. In 2012 she was invited as a visiting student at the Academy in Düsseldorf, in the class of Lucy McKenzie. She is currently pursuing a PhD in Art and Art Sciences at the Free University of Brussels in collaboration with La Cambre, where she teaches as an assistant

professor in Drawing.Her works have been exhibited at WIELS Center for Contemporary Art, Vorst, Forest, Belgium; Museum M – Leuven, Belgium; BOZAR, Belgium; Neue Museum, Nurnberg. She won a Vocatio prize by the Fondation Belge de la Vocation; BAZA Award (2015); SOFAM Prize for best solo show at “Art on Paper” fair, Brussels (2016) and various grants. Her works are part of the collections of: the National Bank of Belgium, the Flemish Parliament, Museum M and the Faber Castell collection among others. https://achaushova.wixsite.com/aleksandra

Димитър Солаков е роден 1987. Работи с фотография, видео, рисунки и обекти. Изследва различните видове връзки между природата, урбанизма и човека, между миналото и неговата интерпретация в настоящето. Участвал е в редица международни изложби: “SUPERPOSITION: Art of Equilibrium and Engagement”, 21-во биенале Сидни, Австралия (2018); “What is Left”, Виена (2016); “The Pleasures of Love” Белград (2016); “The Power of Doubt”, Times Museum, Гуанджоу, Китай (2011); Bienal de Cuenca XI Куенка, Еквадор (2011); PHotoEспаña, Мадрид (2011); GRID Photographie Biennial, Амстердам (2012); “Ritual Of The Habitual”, Пловдив (2012); Sofia Contemporary, София (2012); “All I Can Do Is Art”, Чехия (2013); 56th October Salon, Белград (2016). Представял е самостоятелни изложби в: Incubate (Тилбург, Холандия), Галерия Структура (София), Галерия Кредо Бонум (София), Галерия Little Bird Place (София), Ogms (София). Галерия Сариев (Пловдив). https://www.dimitarsolakov.com/

Dimitar Solakov was born in 1987. He works with photography, video, drawings and objects. He explores different kinds of connections between nature, urbanism and man, between the past and its interpretation in the present. He has participated in a number of international exhibitions: Art of Equilibrium and Engagement”, 21st Sydney Biennale, Sydney, Australia (2018), „What is Left“, Vienna (2016); „The Pleasures of Love“ Belgrade (2016); „The Power of Doubt“, Times Museum, Guangzhou, China (2011), Bienal de Cuenca XI, Cuenca, Ecuador (2011); PHotoEspana, Madrid (2011), GRID Photographie Biennial, Amsterdam (2012); „Ritual Of The Habitual“, Plovdiv, Bulgaria (2012); Sofia Contemporary (2012); „All I Can Do Is Art“, Prague, (2013); 56th October Salon, Belgrade (2016). He has presented solo exhibitions at places such as Incubate (Tilburg, Netherlands), Structura Gallery (София), Credo Bonum Gallery, Little Bird Place Gallery (София), Ogms (София), Sariev Gallery (Plovdiv, Bulgaria). https://www.dimitarsolakov.com

Кирил Прашков е роден през 1956. Завършва Националната художествена академия, София, специалност „Илюстрация и оформление на книгата“. Член на СБХ от 1985 година (до 2000). Редактор и дизайнер във в. „Народна култура“ в периода 1994 – 1998. Работи като илюстратор за различни издателства – „Народна младеж“, „Български писател“, „Народна култура“, „Отечество“ и др. 1992/1993 – председател на Клуба на (вечно) младия художник, член на Управителния съвет на СБХ от 1992 до 1997. От 1995 – член на Института за съвременно изкуство – София. Някои от неговите самостоятелни изложби са: „Природен модернизъм“, в рамките на Геокултура - 8 Солунско биенале на съвременното изкуство, MOMus, Солун, Гърция (2022); „Това не е текст“, VIVAcом Art Hall, София (2015); „wdyk about Enlightenment / Какво знаете за Просвещението“, хотел Интернационал, Златни пясъци, Варна, България (2014); „Образ & Подобие“, Културен център Старото казино, Бургас, България (2012); „Поезия наоколо“, Софийска градска художествена галерия, София (2011); „Mind Your Step“, Галерия СИБанк, София (2007); „Отговорно рисуване“, Френски културен институт, София (2006); „Цитати“, Московски музей за съвременно изкуство, Москва (2005). Участия в групови изложби: „Рисунката – без ограничения“, галерия Структура, София (2023); „Белези от 90-те/90’s Scars“, Музей за модерно и съвременно изкуство, Риека, Хърватия (2021); „25 години и 5 теми по-късно.

Ретроспектива на ИСИ-София“, Национална галерия/Двореца, София (2020); „Нормално положение“, галерия Структура, София (2020); Изкуствена светлина, галерия Contempro, Варна, България (2019). http://kirilprashkovblog.blogspot.com

Kiril Prashkov was born in 1956. He graduated the National Art Academy, Sofia, the Department for Illustration and Book Design. Editor and designer at „Narodna Kultura“ in the period 1994 - 1998. Worked as an illustrator for various publishing houses - „Narodna Mladezh“, „Bulgarian Writer“, „Narodna Kultura“, „Otechestvo“, etc. Chairman of the Club of the (eternally) Young Artist. Member of the Board of the Union of Bulgarian Artists from 1992 to 1997. Since 1995 - member of the Institute of Contemporary Art - Sofia. Some of his one-artist exhibitions are: “Natural Modernism”, in the frame of Geocultura – 8th Thessaloniki Biennale of Contemporary Art, MOMus, Thessaloniki, Greece (2022); “This Is Not a Text”, VIVAcом Art Hall, Sofia, Bulgaria (2015); “wdyk about Enlightenment”, International Hotel, Golden Sands Resort, Varna, Bulgaria (2014); “Image & Resemblance”, Old Casino Center, Burgas, Bulgaria (2012); “Poetry All Around”, Sofia Art Gallery, Sofia (2011); “Mind Your Step”, SIBank Gallery, Sofia (2007); “Responsible Painting”, The French Cultural Institute, Sofia (2006); “Quotations”, Moscow Museum for Contemporary Art, Moscow (2005). Part of group exhibitions: “The Drawing – Without Limitations”, Structura Gallery, Sofia (2023); “90’s Scars”, Museum of Modern and Contemporary Art, Rijeka, Croatia Christmas Show, ICA Gallery, Sofia (2021); “25 Years and 5 Themes Later”. ICA-Sofia Retrospective, National Gallery/the Palace, Sofia (2020); “State of normality”, Structura Gallery, Sofia (2020); “Artificial Light”, Contempro Gallery, Varna, Bulgaria (2019). http://kirilprashkovblog.blogspot.com

Красимира Буцева е визуален артист, изследовател и преподавател в Университета по Изкуства Лондон (UAL, LCC). В практиката си тя изследва политическото насилие, травмата и историята в контекста на българския комунизъм чрез фотография, видео, звук и инсталация. Тя е носител е на наградата БАЗА (2022), била е стипендиант в Akademie Schloss Solitude (2021); и е участвала в самостоятелни и групови изложби в България, Великобритания, Германия, Китай, Сърбия и Южна Африка.

https://krasimirabutseva.co.uk

Джулиан Шехирян е мултимедиен артист, докторант по история в Принстънския Университет и стипендиант в интердисциплинарна докторска програма по хуманитарни науки.

В артистичната си практика той създава инсталации, базирани на архивни и етнографски изследвания, изследвайки пресечните точки между пространства, материална култура, история и психология. Той работи върху дисертация за експериментални и интердисциплинарни практики в изкуството и науката на 20-ти век.

https://julianc.com

Доц. д-р Лилия Топузова е изследовател, професор по история и директор на програмата за комуникация в Университета на Торонто. От 2003, като историк и режисьор на документални филми, тя проучва детайлно историята на българския ГУЛАГ, работейки с множество архиви и на терен с очевидци. Научните ѝ статии са публикувани в American Historical Review, Gender & History, Routledge Handbook of Memory and Place, Journal of Visual Literacy, Encyclopedia of Transitional Justice. Тя също е. и автор на сценарните на документалните филми “Проблемът с комарите и другите истории” (2007) и “Сатурния” (2012).

Krasimira Butseva is a visual arts, researcher and lecturer at the University of the Arts London (LCC). In her work, she investigates political violence, trauma and history, in the context of the communist regime of Bulgaria, through the mediums of photography, video, sound and installation. She has been awarded

the BAZA award for contemporary art (2022), and has been a recipient of an artist fellowship at the Akademie Schloss Solitude (2021); she has also been a part of solo and group exhibitions in Bulgaria, United Kingdom, China, Serbia and South Africa. https://krasimirabutseva.co.uk

Julian Chehirian is a multi-media artist and a PhD candidate in the History of Science at Princeton University and a Fellow in its Interdisciplinary Doctoral Program in the Humanities.

In his art practice, he creates installations based on archival and ethnographic studies, whilst exploring the intersections between spaces, material culture, history and psychology. His dissertation project examines spaces of visual production that have functioned as sites of knowledge making and interdisciplinary research across the 20th-century arts and sciences.

https://julianc.com

Dr Lilia Topouzova is a historian, professor and director of the communications programme at the University of Toronto. Since 2003, as a historian and director of documentary films, she has studied in detail the history of the Bulgarian gulag, working with a number of survivors. Her research and academic writing has been published in American Historical Review, Gender & History, Routledge Handbook of Memory and Place, Journal of Visual Literacy, Encyclopedia of Transitional Justice. Alongside she is also the scriptwriter of the documentary films “The Mosquito problem and other stories” (2007) and “Saturnia” (2012).

Красимир Терзиев е роден през 1969. Живее и работи в София. Той е интердисциплинарен художник и изследовател, чиято работа обхваща различни медии, като видео/филм, фотография, живопис/рисунка и текст, поставяйки под въпрос границите между реалност и фикция. Има докторска степен по Културна антропология от Софийския университет (2012) и магистърска степен по живопис от Националната художествена академия, София (1997). Член на ИСИ-София. Негови самостоятелни изложби са: „Дойдох за кратко на това място. Наблюдавам го как се движи. Гледам как се тресе“, галерия „Пунта“, София (2023); BiosPolis (с Калина Димитрова), Station Contemporagy, Братислава (2022); „Реконструкции на предстоящото“, галерия Структура, София (2022); „Котката на Шрьодингер“ (с Желко Терзиев), галерия Плюс 359, София (2021); „Нов световен ред“, галерия Структура, София (2020); „Future Unforgettable“, Versus Art Project, Истанбул (2019); „Втренчени образи“, Сариев Контемпорари, Пловдив (2018). През 2011 получава Наградата за съвременно българско изкуство „Unlimited“, а през 2007 – Наградата на Гауденц Руф за ново българско изкуство. Творбите му са част от колекциите на Centre Pompidou/MNAM; Arteast 2000+ Collection, Moderna Galerija Любляна; Art Collection Telekom; Софийска градска художествена галерия; Kunstsammlung Нуровereinsbank; колекция Gaudenz B. Ruf; Артпроджект Депо; колекция Дана и Георги Войнов, и др. https://terziev.info

Krassimir Terziev was born in 1969. He lives and works in Sofia. He is an interdisciplinary artist and researcher whose work spans a diversity of media, including video/film, photography, painting/ drawing, and text, questioning the boundaries between reality and fiction, while exploring the manifold transitions and tensions between a globalized world, dominated by overwhelming multiplicity of symbolic imagery, and its material groundings in technological, physical and human ‘hardware’. He holds a Ph.D. in Cultural Anthropology from Sofia University (2012) and an MA degree in Painting from the National Academy of Arts, Sofia (1997), lecturing in both institutions since 2012. Member of ICA-Sofia. His exhibitions include: “I Come Briefly to this Place. I Watch it Move. I Watch it Shake, Punta gallery”, Sofia (2023); BiosPolis (with Kalina Dimitrova), Station Contemporary, Bratislava (2022); “Reconstructions of the forthcoming”, Structura Gallery, Sofia (2022); “Schroedinger’s Cat”, (with Jelko Terziev), Plus 359 Gallery, Sofia (2021); “New World Order”, Structura Gallery, Sofia (2020); “Future Unforgettable”, Versus Art Project, Istanbul (2019); “Images Staring

at Images”, Sariev Contemporary, Plovdiv, Bulgaria (2018); His work is part of the collections of Centre Pompidou/MNAM; Arteast 2000+ Collection, Moderna Galerija Ljubljana; Sofia City Art Gallery; Art Collection Telekom; Kunstsammlung HypoVereinsbank; Gaudenz B. Ruf Collection; Art Project Depot; Dana and Georgi Voynov Collection among others. https://terziev.info

Леда Екимова е родена през 1980. Живее в София. Завършва Математическата гимназия в Плевен през 1999 и Националната художествена академия през 2004 със специалност „Моден дизайн“. Тя е съосновател на сдружение „Ескимо“, основател на галерия „Пистолет“ и на модната линия „Чайка“. Работи в разнообразни медии, като рисунка, обект, видео, инсталация, пърформанс, ситуация, звук и др. Творчеството ѝ е комбинация от мрачен инфантилизъм и декорация със субкултурен привкус. Участва (заедно със Станимир Генов) в Български павилион в Пражкото квадриенале с „Голем“ (2019). Изложби: „Спонтанни връзки между несвързани явления“ - изложба на носителите на наградата БАЗА 2008-2021, галерия Структура, София (2022); „По- истински от реалността“, галерия Структура, София (2021);. Носител на награди: БАЗА (2012), Литература Short Trek - конкурс за драматургия oneact, RFI Sofia, Art Hostel Sofia (2003), Max Mara за млад дизайнер (2001). http://www.ledaekimova.com

Leda Ekimova was born in 1980 and currently living in Sofia. She graduated from the Mathematics Gimnasium, Pleven, in 1999 and the National Art Academy, Sofia, in 2004 with a BA in Fashion. She is a co-founder of Eskimo Association for Contemporary Art and Culture, founder of the Pistolet Gallery and the Chaika fashion line. Leda Ekimova works in diverse media like drawing, object, video, installation, performance, situation, sound, etc. Her art is a combination of dark infantilism and decoration with subcultural taste. She took part (with Stanimir Genov) in the Bulgarian pavilion at the 2019 Prague Quadrennial of Performance Design and Space with „Golem“ (2019). Her exhibitions include: “More real then reality”, Structura Gallery (2021); “Spontaneous connections between unrelated phenomena” - exhibition of the 2008-2021 BAZA award winners, Structura Gallery, Sofia (2022). She has won various awards including BAZA Award for Contemporary Art, Sofia (2012); Literature Short Trek – oneact playwriting competition; RFI Sofia, Art Hostel Sofia (2003); Max Mara Young Designer Award (2001). http://www.ledaekimova.com

Людмила Миланова е родена през 1979. Живее и работи в Кьолн, Германия. Завършва медийна теория в Университета в Кьолн и визуално изкуство в Академията за изкуства. Авторката се занимава с природни явления и естествена материя, и тяхното манипулиране чрез технология. Работи с ефирерни материали като мъгла, облаци, светлина. Създава видео инсталации, кинетични обекти, фотография, работи и в областта на сценографията и хореографията. Някои от по-важните ѝ самостоятелни изяви са: „Като очи, като уста, като птици, като слънце“, Градска художествена галерия „Борис Георгиев“, Варна (2021); „Моменти на кратък баланс“, Little Bird Gallery, София (2021); „Трябва да се научим да вървим в кръг“, Artothek, Кьолн (2021); „Слънца“, Matjō, Кьолн, (2018); “AGENS”, Fuhrwerkswaage, Кьолн (2017); “AER”, Kunsthaus Rhenania, Кьолн (2016). Участва в групови изложби като: „Светът във въздуха“, Kunstmuseum Bonn (2022); „Инсцениране на погледа“, Kunsthaus NRW, Kornelimünster (2021); “And Inside There Is Nothing But A Heart”, Arko Art Center, Сеул (2020). http://lucymilanova.com

Ljudmila Milanova was born in 1979. She lives and works in Cologne, Germany. She studied media theory at the University of Cologne, then visual art at the Academy of Arts. The artist deals with natural phenomena and natural matter and their manipulation through technology. She works with ephemeral materials such as fog, clouds, light. She creates video installations, kinetic objects, photography. She works as set design and a choreographe for

dance performances. Some of her more important solo exhibitions are „Like Eyes, Like Mouths, Like Birds, Like Sun“, City Art Gallery “Boris Georgiev” Varna, Bulgaria (2021); „Moments of Brief Balance“, Little Bird Gallery, Sofia (2021); „We Must Learn to Go in Circles“, Artothek Köln (2021); „Suns“, Matjō, Köln (2018); „AGENS“, Fuhrwerkswaage, Köln (2017); „AER“, Kunststhaus Rhenania, Köln (2016). Some of her group shows include „The World in the Air“, Kunstmuseum Bonn (2022); „Staging the Gaze“, Kunststhaus NRW, Kornelimünster (2021); „And Inside There Is Nothing But A Heart“, Arko Art Center, Seoul (2020). http://lucymilanova.com

Мартина Вачева е родена през 1988. Завършила е Националната художествена академия в София, специалност „Книга и печатна графика“. През 2012 специализира в илюстраторския клас на Георг Барбър (АТАК) в Университета по дизайн и изящни изкуства Бург Гибихенщайн в Хале, Германия. Участва в международни изложби: “See Me Moving Placeless”, Художествена колекция Telekom, Музей за съвременно изкуство, Скопие (2021); “Diversity United – Contemporary European Art”, пътуваща изложба, Темпелхоф, Берлин (2021); Нова Третяковска галерия, Москва (2021); Замъкът Ujazdowski, Варшава (2020); “Keeping the Balance”, произведения от Art Collection Telekom, Museum Ludwig, Будапеща (2020); „Baywatch“, KVOST, Берлин (2018); “Dias de Romance” Centro Cultural Recoleta, Буенос Айрес (2018); “Crack up – Crack down”. Някои от самостоятелните ѝ изложби са: “Circle Pit”, Сариев Контемпорари, Пловдив (2021); „Секстъ и градът“, Институт за съвременно изкуство, София (2020); „КОРЕНИ / Roots / Wurzeln“, Музей Фолкванг, Есен, Германия (2019); „Кал“, Сариев Контемпорари, Пловдив (2018); „Sereality“, Сариев Контемпорари, Пловдив (2016). Вачева участва в 33-то Любляна биенале на графичните изкуства „Crack Up – Crack Down“. Нейни творби са в колекциите на: Art Collection Telekom, библиотеката на музей Метрополитън, Ню Йорк, Gaudenz B. Ruf collection, Цюрих, Виена, Музей Фолкванг, Есен, EVN Collection. Носителка на наградата БАЗА за 2017. https://martinavacheva.com

Martina Vacheva was born 1988. She graduated from the National Academy of Arts in Sofia, majoring in Book, Illustration, Printed Graphics. In 2012 she specialized in the illustrator’s class of Georg Barber (ATAK) at the Burg Giebichenstein University of Art and Design Halle, Germany. She participated in international shows as: See Me Moving Placeless, from the Art Collection Telekom, Museum of Contemporary Art Skopje (2021); “Diversity United – Contemporary European Art”, traveling exhibition, Tempelhof, Berlin (2021); New Tretyakov Gallery, Moscow (2021); “Crack up – Crack down” Ujazdowski Castle, Warsaw (2020); Keeping the Balance, works from Art Collection Telekom, Museum Ludwig, Budapest (2020); “Baywatch”, KVOST, Berlin (2018); “Dias de Romance” Centro Cultural Recoleta, Buenos Aires, (2018). Her solo shows are: “Circle Pit”, Sariev Contemporary, Plovdiv, Bulgaria (2021); “The Sex and the city”, Institute of Contemporary Art, Sofia (2020); “КОРЕНИ / Roots / Wurzeln”, Museum Folkwang, Essen, Germany (2019); “Mud” Sariev Contemporary, Plovdiv, Bulgaria (2018); “Sereality”, Sariev Contemporary, Plovdiv, Bulgaria (2016). Vacheva took part in 33rd Ljubljana Biennial of Graphic Arts “Crack Up – Crack Down”. Her works are in the collections of Art Collection Telekom, Metropolitan Museum library collection, New York, Gaudenz B. Ruf collection, Zurich, Vienna, and Museum Folkwang, Essen, EVN Collection. The 2017 BAZA award winner. https://martinavacheva.com

Надежда Олег Ляхова родена е през 1960. Тя е автор на видеа, инсталации, акции, обекти. Използва хартия, ламарина, пирони, лъжици, сапун, пясък, лед, сладолед, захарен памук, фотоапарат и камера. Сред по-важните ѝ самостоятелни изложби са: „На кухненската маса“, Little Bird Place, София (2020); „Как си?“, галерия Структура, София (2019); „Ctrl Z“, галерия Аросита, София (2016); „Рамки“, Софийска градска художествена

галерия (2013); „еко истории“, Склада, София (2011); „Глобално и дългосрочно ситуацията е положителна“, Софийска градска художествена галерия (2009); „Умерен оптимизъм“, ул. 6- ти септември № 9, София (2008); Надежда Олег Ляхова, Център за съвременно изкуство, Панчево, Сърбия (2008); „Софийски лъвове“, Artists’ Association fabs, Варшава (2006) и Гьоте-институт, София (2005); „Vanitas“, Музей на изкуството, Йокохама, Япония (2004). През 2009 печели наградата Гауденц Б. Руф.

Nadezhda Oleg Lyahova was born in 1960. She is author of videos, installations, actions, objects. She works with paper, tin, nails, spoons, soap, sand, ice, ice cream, cotton candy. In the recent years she uses camera as her main tool. Her more important solo exhibitions are: “On the kitchen table”, Little Bird Place, Sofia (2020); “How are you?”, Structura Gallery, Sofia (2019); “Ctrl+Z”, Arosita Gallery, Sofia (2016); “Frames”, Sofia City Art Gallery (2013); „eco stories“, The Warehouse, Sofia (2011); „Globally and long term the situation is positive“, Sofia City Art Gallery (2009); „Moderate optimism“, ul. 6 September No. 9, Sofia (2008); Nadezhda Oleg Lyahova, Centre for Contemporary Art, Pančevo, Serbia (2008); „Sofia Lions“, Artists’ Association fabs, Warsaw (2006) and Goethe-Institut, Sofia (2005); „Vanitas“, Yokohama Museum of Art, Yokohama, Japan (2004). In 2009 she won the Gaudenz B. Ruff prize.

Недко Солаков е роден през 1957. Член на ИСИ-София. Негови работи са показвани на Aperto’93 (Биенале във Венеция); на 48-мо, 49-то, 50-то и 52-то Биенале във Венеция; на 3-то, 4-то и 9-то Биенале в Истанбул; Сао Паоло’94; на Манифеста 1, Ротердам; на 2-то и 4-то Биенале в Гуангджоу; на 5-то Биенале в Лион; на Sonsbeek 9 в Арнхем; на 4-то и 5-то Биенале в Цетине; на 1-то Биенале в Лудж; на 7-то Биенале в Шарджа; на 3-то Биенале в Тирана; на 2-то Биенале в Севиля; на 2-то Биенале в Москва; на Документа 12; на 16-то Биенале в Сидни; на Prospect 1, Биенале в Ню Орлизънс и на Биеналето в Сингапур, 2011; на Документа 13; Триеналето в Катманду и 1-то Международно биенале за съвременно изкуство в Рига. Самостоятелни изложби: Музей Шиадо, Лисабон; Stichtung De Appel, Амстердам; ССА Китакоъшу, Фукуока Япония; Национален музей Център на изкуствата „Кралица София“, Мадрид;

Израелският музей, Йерусалим; Център на изкуствата „Санта Моника“, Барселона; Kunststhaus, Цюрих, Швейцария; Castello di Rivoli, Риволи, Италия; Софийска градска художествена галерия, София; Галерия Боргезе, Рим; Salzburger Kunstverein, Залцбург; BOZAR, Брюксел; Институт за съвременно изкуство – София; La Panacee, Монпелие; Мудам, Люксембург; МАХХI – Национален музей на изкуството на 21 век, Рим. През 2003-2005 самостоятелната му изложба “A 12 1/3 (and even more) Year Survey” бе представена в Казино Люксембург; Rooseum, Малмьо, Швеция и O.K Centrum, Линц, Австрия. През 2008-2009 изложбата му „Emotions“ бе показана в Kunstmuseum Бон, Германия; Kunstmuseum Св. Гален, Швейцария и в Institut Mathildenhoehe, Дармщат, Германия. През 2011-2012 неговата най-голяма досега ретроспектива “All in Order, with Exceptions” е представена в Ikon Gallery, Бирмингам, Англия; Fondazione Galleria Civica, Тренто, Италия; S.M.A.K., Гент, Белгия; и Fundação de Serralves, Порто, Португалия. Негови работи притежават над 50 международни музейни и публични частни колекции, сред които тези на: MoMA, Ню Йорк; Tate Modern, Лондон и Centre Pompidou, Париж. www.nedkosolakov.net

Nedko Solakov was born in 1957. Member of ICA-Sofia. His work was featured in Aperto’93 (Venice Biennial); the 48th, 49th, 50th and 52nd Venice Biennial; the 3rd, 4th and 9th Istanbul Biennial; São Paulo’94; Manifesta 1, Rotterdam; the 2nd and 4th Gwangju Biennial; the 5th Lyon Biennial; Sonsbeek 9, Arnhem; the 4th and 5th Cetinje Biennial; the 1st Lodz Biennial; the 7th Sharjah Biennial, United Arab Emirates; the 3rd Tirana Biennial; the 2nd Seville Biennial; the 2nd Moscow Biennial; documenta 12; 16th Sydney Biennial; Prospect 1, New Orleans Biennial; Singapore Biennial 2011; dOCUMENTA (13); Kathmandu Triennale; 1st Riga

Проектът е реализиран с финансовата подкрепа на
Национален фонд „Култура“ по програма
„ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ЧАСТНИ КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ“
и Гауденц Б. Руф

The project is realised with the financial support of the
National Culture Fund
PROGRAMME FOR RESTORATION AND DEVELOPMENT OF PRIVATE CULTURAL ORGANISATIONS
and Gaudenz B. Ruf

Отвъд разума. В огледалото на сюрреалистичните времена
Куратор: Грегор Янсен
Галерия Структура, 13 април - 3 юни 2023

Beyond All Reason. In the Mirror of Surreal Times
Curated by Gregor Jansen
Structura Gallery, 13 April – 3 June 2023

Поредица „Гореща линия“ #1

„Hotline“ Series #1

Съставител и редактор: Мария Василева
Автори: Мария Василева, Грегор Янсен, художниците
Асистент на съставителя: Андрея Гандева
Редакция на английски език Traci Alicia Speed
Дизайн: НОЛ
Печат: Мултипринт

Compiler and editor: Maria Vassileva
Authors: Maria Vassileva, Gregor Jansen, the artists
Assistant of the compiler: Andrey Gandeve
English proofreading: Traci Alicia Speed
Design: NOL
Print: Multiprint

© Авторите
© Галерия Структура

© The authors
© Structura Gallery

ISBN 978-619-91962-5-0

Издател: галерия Структура, 9, Кузман Шапкарев, София 1000, www.structura.gallery
Published by Structura Gallery, 9, Kuzman Shapkarev, Sofia 1000

София 2023 / Sofia 2023

• hotline series • поредица гореща линия • hotline series • поредица гореща линия • hotline series • поредица гореща линия • hotline series • поредица гореща

STRUCTURA

9 786199 196250

International Biennial for Contemporary Art and Lahore Biennale 2. He had solo shows at Museu do Chiado, Lisbon; Stichting De Appel, Amsterdam; CCA Kitakyushu, Japan; Museo Nacional Centro de Arte “Reina Sofia”, Madrid; The Israel Museum, Jerusalem; Centre d’Art “Santa Monica”, Barcelona; Kunsthaus Zurich; Castello di Rivoli, Rivoli; Sofia City Art Gallery; Galleria Borghese, Rome; Salzburger Kunstverein, Salzburg; BOZAR, Brussels; ICA Sofia, La Panacee, Montpellier, Mudam Luxembourg, Musée d’Art Moderne Grand-Duc Jean, and MAXXI - National Museum of 21st Century Art, Rome. In 2003-2005 an extensive mid-career „A 12 1/3 (and even more) Year Survey” was presented at Casino Luxembourg; Rooseum Malmoe and O.K Centrum Linz. In 2008-2009 the “Emotions” solo project was exhibited at: Kunstmuseum Bonn, Germany; Kunstmuseum St. Gallen, Switzerland, and Institut Mathildenhoehe, Darmstadt, Germany. In 2011-2012 his retrospective “All in Order, with Exceptions” was presented at Ikon Gallery, Birmingham, England; Fondazione Galleria Civica Trento, Italy; S.M.A.K., Ghent, Belgium and Fundação de Serralves, Porto, Portugal. His works belong to more than fifty international museums and public collections, among them are: MoMA, New York; Tate Modern, London and Center Pompidou, Paris. www.nedkosolakov.net

ninavale (НИНА Ковачева и Валентин Стефанов) живеят и работят в Париж и в София. Заедно в продължение на няколко десетилетия те създават както индивидуални, така и съвместни произведения. Работите им: инсталации за конкретни места, видео инсталации, видео и арт обекти, са често предназначени за фасади на музеи, обществени сгради и други публични пространства.

Произведенията на ninavale са показани в галерии и музеи като: MAMC, Saint Etienne; MAMCS, Страсбург; MNAC, Букурещ; НХГ, София; СГХГ, София; SAMCA, София; МОСА Тайпе; Zendai MoMA, Шанхай; Национална Художествена Академия, София; Zona-Center for Arts, Chelsea, Ню Йорк; +359 Галерия, София; Nuit Blanche, Париж; National Museum, Познан; Jeju Museum of Art, Южна Корея; MoCAB, Белград; Националната Художествена Галерия, Скопие; MOMus, Солун; Esterhazy Foundation Contemporary; Kunsthalle Hannover; KULTUM, Грац, Австрия, галерия Структура, София и др. За видео инсталацията “In the Out” през 2002 година получават годишната награда на ЮНЕСКО за развитие на изкуството. https://www.ninavale.com/

ninavale (NINA Kovacheva and Valentin Stefanoff) live and work in Paris and Sofia. Together, for several decades, they have created both individual and collaborative works. Their works - site-specific installations, video installations, video and art objects are often designed for facades of museums, public buildings and other public spaces.

ninavale’s works are displayed in various galleries and museums such as: MAMC, Saint Etienne; MAMCS, Strasbourg; MNAC, Bucharest; NHG, Sofia; SGHG, Sofia; SAMCA, Sofia; МОСА Taipei; Zendai MoMA, Shanghai; National Academy of Arts, Sofia; Zona-Center for Arts, Chelsea, New York; +359 Gallery, Sofia; Nuit Blanche, Paris; National Museum, Poznan; Jeju Museum of Art, South Korea; MoCAB, Belgrade; National Art Gallery, Skopje; MOMus, Thessaloniki; Esterhazy Foundation Contemporary; Kunsthalle Hannover; KULTUM, Graz, Structura Gallery, Sofia etc. For the video installation „In the Out” in 2002 they received the annual UNESCO award for art development. https://www.ninavale.com/

Правдолюб Иванов е роден през 1964. Той е доктор на изкуствата към Национална художествена академия, София (2015). Член на ИСИ – София. Иванов е участвал в много международни изложби като: “Double Up”, Нов Музей, Нюрнберг, Германия (2022); “The Restless Earth”, Fondazione N. Trussardi и Fondazione Triennale di Milano (2017); “Symptoms of Society”, Музеят на изкуството в Гуандун, Китай (2017); “The

Travellers. Voyage and Migration in New Art from Central and Eastern Europe”, Захета – Национална галерия на изкуствата, Варшава (2016); “Sport in Art, Museum of Contemporary Art”, Краков, Полша (2012); “Who Killed the Painting?” , works from Block Collection, Нов Музей, Нюрнберг, Германия (2009); „No New Thing Under the Sun”, Кралска академия по изкуствата, Лондон (2011); “L’ Europe en devenir”, Швейцарски културен център, Париж (2007). Последната му самостоятелна изложба “Животът на другите е някак си по-лесен” е в музея за съвременно изкуство “Арсенал” в Бяlistок, Полша. Участвал е в следните биеналета: Manifesta 14, Прищина, (2022); 52-ро Венецианско биенале (2007); 4-то Берлинско биенале (2006); 14-то биенале Сидни, Австралия (2004); Манифеста 3, Люблина (2000); 4-то Истанбулско биенале (1995). Работите на П. Иванов са част от публичните колекции на Neues Museum, Nürnberg; Museum ARTER, Istanbul; Museum Arsenal, Bialystok; ElBank, Люксембург; Kontakt-Collection, Австрия; Art Collection Telekom, Германия; Софийска градска художествена галерия и други. https://www.pravdo.com

Pravdoliub Ivanov was born in 1964. He holds a Ph.D. in Fine Arts from the National Academy of Arts, Sofia (2015). Member of ICA-Sofia. Ivanov participated in many international shows as: Double Up, Neues Museum, Nürnberg, Germany (2022), The Restless Earth, Fondazione N. Trussardi, and Fondazione Triennale di Milano (2017); Symptoms of Society, The Guangdong Museum of Art, China (2017); The Travellers. Voyage and Migration in New Art from Central and Eastern Europe, Zachęta-National Gallery of Art, Warsaw (2016); Sport in Art, Museum of Contemporary Art in Krakow, Poland (2012); Who Killed the Painting?, works from Block Collection, Neues Museum, Nuremberg, Germany (2009); No New Thing Under the Sun, Royal Academy of Arts, London (2011); L’ Europe en devenir, Centre Culturel Suisse, Paris (2007). His latest solo exhibition, „The Life of Others is Somehow Easier“ was shown in the Museum of Contemporary Art “Arsenal”, Bialystok, Poland. Ivanov took part in the following biennials: Manifesta 14, Pristina (2022); 52nd Venice Biennial, Italy (2007); 4th Berlin Biennial (2006); 14th Sydney Biennial, Australia (2004); 3rd Manifesta, Ljubljana (2000); 4th Istanbul Biennial (1995). Ivanov’s works are part of public collections as Neues Museum, Nürnberg; Museum ARTER, Istanbul; Museum Arsenal, Bialystok, Poland; ElBank, Luxembourg; Kontakt-Collection, Austria; Art Collection Telekom, Germany; Erste Bank Collection, Austria; Sofia City Art Gallery, and others. https://www.pravdo.com

Радостин Седевчев е роден през 1988. Завършва бакалавърска и магистърска степен в Националната художествена академия, специалност Стенопис. Завършва образователната програма за млади художници „Близки срещи – визуални диалози school4artists” на ИСИ–София (2017). През 2018 придобива образователно научна степен Доктор. Специализира визуални изкуства в университета Глиндор в Уелс, както и в Академията за изящни изкуства в Дрезден. Основна тема в работата му е паметта и изследването на миналото чрез намерени обекти, снимки и документи през тяхното преосмисляне в настоящето. Негови самостоятелни изложби са: „Този чист свят се ражда и умира, без да оставя гробници”, Национална галерия „Квадрат 500”, София (2021); „Нито вечен нито преходен”, галерия „Heerz Тооуа” Велико Търново, България (2019); „Присъстващо отсъствие”, Институт за съвременно изкуство – София (2018); „Непредвидимо минало” галерия Васка Емануилова, София (2017). Негови инсталации са показвани в: Софийска градска художествена галерия, Публичната библиотека в град Нингбо, Китай, галерията на Академията за изящни изкуства в Дрезден, галерия Credo Volunt, Гьоте-институт България, галерия Структура, София. Номиниран за наградата БАЗА за 2019. Член на ИСИ-София. https://radostinsedevchev.net/

Radostin Sedevchev was born in 1988. He works and lives in Sofia. Radostin holds a bachelors and a master degree in Mural painting from the National Academy of Art, Sofia. Graduated from the

educational program for young artists „Close Encounters - visual dialogues school4artists” of ICA-Sofia, (2017). In 2018 acquires a PhD in visual arts. He specialises in the university of Gw lindwr, Wales and in the HfBK Dresden. One of the main topics of his work is memory and the exploration of the past through found objects, photographs and documents and their new interpretation in the present. His solo exhibitions include: „This clear-cut world died without leaving behind it a charnel house”, National Gallery, “Kvadrat 500”, Sofia (2021); „Neither eternal nor transient”, Heerz Тооуа gallery, Veliko Tarnovo, Bulgaria (2019); “Present absence”, ICA-Sofia (2018); “Unforeseeable past”, Vaska Emanuilova gallery, Sofia (2017). His installations were shown in: Sofia City Art Gallery, Ningbo Public Library China, HfBK Gallery Dresden, Credo Bonum Gallery, Goethe-Institute Bulgaria, Structura Gallery, Sofia. Nominated for BAZA Award 2019. Member of ICA-Sofia. https://radostinsedevchev.net/

София Грънчарова е родена през 1994. Завършва бакалавърска степен по изящни изкуства в ESAM (École Supérieure d’Arts et Médias) в Каан, Франция, 2016, и следва магистратура в Luca School of Arts, Брюксел, 2020. Интересува се от функционирането на образите в популярната култура, медиите или други видове социално разпространение, след като загубят контекста си на валидност - когато посланието на образа е отделено от основната му задача. Експериментира с начините на пренос на информация от един обект към друг. Използва различни художествени жестове като: книги, фотографии, инсталации, пърформанс и др., Наред с човешкото тяло, модата, текстилт и тактилото са съществена част от проектите ѝ. Сред участията ѝ в общи изложби са: Манифеста 14, Прищина (2022); „Чух трептене на крила през прозореца”, галерия Структура, София (2021); “Kodex (10)”, Гьоте институт, София (2019); „Близки срещи, School4artists”, Институт за съвременно изкуство - ИСИ, София (2017); „Арт Старт - Млади художници, които да следим през 2018”, галерия Кредо Бонум; изложба на номинираните за награда БАЗА 2018; „Промени ме&променям те”, Гьоте институт, София (2018); „София Арт Буук Феър”, фестивал за печатни издания, София (2017). Грънчарова е номинирана за наградата БАЗА за съвременно изкуство през 2018 и е стипендиантка за 2020 на националната стипендия “С усилгия към звездите”, категория Визуални изкуства, от фондация „Културни перспективи”, 2020. Член на ИСИ-София. https://www.sophiagrinfo

Sophia Grancharova was born in 1994. She graduated with a BA in Fine Arts at ESAM (École Supérieure d’Arts et Médias) in Caen, France, 2016 and holds a Master’s degree from the Luca School of Arts, Brussels, 2020. She is interested in the functioning of images in popular culture, media or other forms of social dissemination once they lose their context of validity - when the message of the image is separated from its main task. Experiments with ways of transferring information from one object to another. Uses various artistic gestures such as: books, photography, installations, performance, etc. Along with the human body, fashion, textiles and the tactile are an essential part of her projects. Her participation in general exhibitions include: Manifesta 14, Prishtina (2022); “I heard a flutter of wings at the window”, Structura Gallery, Sofia (2021); „Kodex (10)”, Goethe Institute, Sofia (2019); “Close Encounters”, School4artists, ICA, Sofia (2017); „Art Start - Young Artists to Watch in 2018”, Credo Bonum Gallery; BAZA Award 2018 nominees exhibition; „Change Me & Change You”, Goethe Institute, Sofia (2018); “Sofia Art Book Fair”, Print Festival, Sofia (2017). She has been nominated for the BAZA Award for contemporary art, 2018, and holds the award and scholarship for visual arts from “Cultural Perspectives Foundation”, 2020. Member of ICA-Sofia. https://www.sophiagrinfo

Стефан Николаев е роден през 1970. Живее и работи в Париж и София. Завършва Художествена гимназия, Парижката академия за изящни изкуства и Уинчестърската школа по изкуства, Великобритания. Член на ИСИ-София. Работата

му е съсредоточена върху множеството трансформации и пресичания между това, което знаем за предметите от ежедневието, и това, което художникът ни кара да преосмислим, когато мислим за новата форма и визия, които влага в тях. Под визуалната повърхност на творбите му има наратив в развитие за сложните отношения, които художникът има с живота и смъртта, времето и пространството, консуматорството и основните житейски потребности. Негови самостоятелни изложби са: “STILL LIFE”, галерия Мишел Рейн, Париж (2022); “I dream I work I dream work”, галерия Мишел Рейн, Брюксел (2020); “Be Yourself No Matter What They Say”, галерия Сариев Контемпорари (2019); „Вървя през лабиринт, който е права линия”, галерия Сариев Контемпорари, Пловдив (2017);); „Bronze, sweat and tears”, галерия Мишел Рейн, Брюксел (2016); „Бизнес, модел, скулптура”, галерия Сариев Контемпорари, Пловдив (2015); „If Things Are Not As You Wish, Wish Them As They Are”, галерия Мишел Рейн, Париж (2013); “Half-Life”, галерия Сариев Контемпорари, Пловдив (2013); „Holy Spirit Rain Down”, в центъра за съвременно изкуство Les Eglises, Chelles, Франция (2010). Негови творби са участвали и в многобройни колективни изложби във Франция, Белгия, България и др. През 2007 Николаев представя България на Венецианското биенале (заедно с Иван Мудов и Правдолюб Иванов). Същата година участва и в Лионското биенале, а през 2004 – в Биеналетата в Гуангджоу, Корея и Цетине, Черна Гора (за последното получава наградата за изкуство на ЮНЕСКО). Негови работи са показвани в арт изложенията ArtBasel, FIAC, The Armory Show, ARCO.

Stefan Nikolaev was born in 1970. He graduated from the Art High School, the Paris Academy of Fine Arts and the Winchester School of Art, United Kingdom. Member of ICA-Sofia. His work is focused on the many transformations and intersections between what we know about everyday objects and what the artist makes us reconsider when we think about the new form and vision, he puts into them. Beneath the visual surface of his works, there is a narrative in development about the complex relationships the artist has with life and death, time and space, consumerism and the basic necessities of life. He has had numerous solo exhibitions including: “STILL LIFE”, Michel Rein Gallery, Paris (2022); “I dream I work I dream work”, Michel Rein Gallery, Brussels (2020); “Be Yourself No Matter What They Say”, Sariev Contemporary Gallery, Plovdiv, Bulgaria (2019); „Walking through a maze that is a straight line”, Sariev Contemporary Gallery, Plovdiv, Bulgaria (2017); „Bronze, sweat and tears”, Michel Rein, Brussels (2016); „Business, model, sculpture”, Sariev Contemporary Gallery, Plovdiv, Bulgaria (2015); „If Things Are Not As You Wish, Wish Them As They Are”, Galerie Michel Rein, Paris (2013); „Half-Life”, Sariev Contemporary Gallery, Plovdiv, Bulgaria (2013); „Holy Spirit Rain Down”, at Les Eglises Centre for Contemporary Art, Chelles, France (2010). His works have also participated in numerous collective exhibitions in France, Belgium, Bulgaria, etc. In 2007, the artist was awarded the prize for the best work in the field of art. Nikolaev represented Bulgaria at the Venice Biennale (together with Ivan Mudov and Pravdolyub Ivanov). In the same year he participated in the Lyon Biennale, and in 2004 - in the Biennales in Guangzhou, Korea and Cetinje, Montenegro (for which he received the UNESCO Art Prize). His works have been exhibited at ArtBasel, FIAC, The Armory Show, ARCO.